

Számításelmélet

9. előadás

előadó: Kolonits Gábor
kolomax@inf.elte.hu

BONYOLULTSÁGELMÉLET

A továbbiakban eldönthető (R-beli) problémákkal foglalkozunk, ilyenkor az a kérdés, hogy valamilyen erőforrás (leggyakrabban idő vagy tár) tekintetében mennyire hatékonyan oldható meg az adott probléma.

BONYOLULTSÁGELMÉLET

A továbbiakban eldönthető (R-beli) problémákkal foglalkozunk, ilyenkor az a kérdés, hogy valamilyen erőforrás (leggyakrabban idő vagy tár) tekintetében mennyire hatékonyan oldható meg az adott probléma.

A problémákat a legtakarékosabb megoldásuk erőforrásigénye alapján osztályozhatjuk.

BONYOLULTSÁGELMÉLET

A továbbiakban eldönthető (R-beli) problémákkal foglalkozunk, ilyenkor az a kérdés, hogy valamilyen erőforrás (leggyakrabban idő vagy tár) tekintetében mennyire hatékonyan oldható meg az adott probléma.

A problémákat a legtakarékosabb megoldásuk erőforrásigénye alapján osztályozhatjuk.

A bonyolultságelmélet (angolul: complexity theory) ezen idő- és tárbonyolultsági osztályok egymáshoz való viszonyával foglalkozik.

Időbonyolultsági osztályok, $P \stackrel{?}{=} NP$

Definíció

- ▶ $\text{TIME}(f(n)) = \{L \mid L \text{ eldönthető } O(f(n)) \text{ időkorlátos determinisztikus TG-pel}\}$

Időbonyolultsági osztályok, $P \stackrel{?}{=} NP$

Definíció

- ▶ $\text{TIME}(f(n)) = \{L \mid L \text{ eldönthető } O(f(n)) \text{ időkorlátos determinisztikus TG-pel}\}$
- ▶ $\text{NTIME}(f(n)) = \{L \mid L \text{ eldönthető } O(f(n)) \text{ időkorlátos NTG-pel}\}$

Időbonyolultsági osztályok, $P \stackrel{?}{=} NP$

Definíció

- ▶ $\text{TIME}(f(n)) = \{L \mid L \text{ eldönthető } O(f(n)) \text{ időkorlátos determinisztikus TG-pel}\}$
- ▶ $\text{NTIME}(f(n)) = \{L \mid L \text{ eldönthető } O(f(n)) \text{ időkorlátos NTG-pel}\}$
- ▶ $P = \bigcup_{k \geq 1} \text{TIME}(n^k).$

Időbonyolultsági osztályok, $P \stackrel{?}{=} NP$

Definíció

- ▶ $\text{TIME}(f(n)) = \{L \mid L \text{ eldönthető } O(f(n)) \text{ időkorlátos determinisztikus TG-pel}\}$
- ▶ $\text{NTIME}(f(n)) = \{L \mid L \text{ eldönthető } O(f(n)) \text{ időkorlátos NTG-pel}\}$
- ▶ $P = \bigcup_{k \geq 1} \text{TIME}(n^k)$.
- ▶ $NP = \bigcup_{k \geq 1} \text{NTIME}(n^k)$.

Időbonyolultsági osztályok, $P \stackrel{?}{=} NP$

Definíció

- ▶ $\text{TIME}(f(n)) = \{L \mid L \text{ eldönthető } O(f(n)) \text{ időkorlátos determinisztikus TG-pel}\}$
- ▶ $\text{NTIME}(f(n)) = \{L \mid L \text{ eldönthető } O(f(n)) \text{ időkorlátos NTG-pel}\}$
- ▶ $P = \bigcup_{k \geq 1} \text{TIME}(n^k)$.
- ▶ $NP = \bigcup_{k \geq 1} \text{NTIME}(n^k)$.

Példa: Korábbi tételünk szerint $\text{NTIME}(f(n)) \subseteq \text{TIME}(2^{O(f(n))})$.

Időbonyolultsági osztályok, $P \stackrel{?}{=} NP$

Definíció

- ▶ $\text{TIME}(f(n)) = \{L \mid L \text{ eldönthető } O(f(n)) \text{ időkorlátos determinisztikus TG-pel}\}$
- ▶ $\text{NTIME}(f(n)) = \{L \mid L \text{ eldönthető } O(f(n)) \text{ időkorlátos NTG-pel}\}$
- ▶ $P = \bigcup_{k \geq 1} \text{TIME}(n^k)$.
- ▶ $NP = \bigcup_{k \geq 1} \text{NTIME}(n^k)$.

Példa: Korábbi tételünk szerint $\text{NTIME}(f(n)) \subseteq \text{TIME}(2^{O(f(n))})$.

Észrevétel: $P \subseteq NP$, mivel a determinisztikus TG-ek tekinthetők a NTG-ek speciális esetének.

Időbonyolultsági osztályok, $P \stackrel{?}{=} NP$

Definíció

- ▶ $\text{TIME}(f(n)) = \{L \mid L \text{ eldönthető } O(f(n)) \text{ időkorlátos determinisztikus TG-pel}\}$
- ▶ $\text{NTIME}(f(n)) = \{L \mid L \text{ eldönthető } O(f(n)) \text{ időkorlátos NTG-pel}\}$
- ▶ $P = \bigcup_{k \geq 1} \text{TIME}(n^k)$.
- ▶ $NP = \bigcup_{k \geq 1} \text{NTIME}(n^k)$.

Példa: Korábbi tételünk szerint $\text{NTIME}(f(n)) \subseteq \text{TIME}(2^{O(f(n))})$.

Észrevétel: $P \subseteq NP$, mivel a determinisztikus TG-ek tekinthetők a NTG-ek speciális esetének.

Sejtés: $P \neq NP$ (sejtjük, hogy igaz, de bizonyítani nem tudjuk).

Időbonyolultsági osztályok, $P \stackrel{?}{=} NP$

Definíció

- ▶ $TIME(f(n)) = \{L \mid L \text{ eldönthető } O(f(n)) \text{ időkorlátos determinisztikus TG-pel}\}$
- ▶ $NTIME(f(n)) = \{L \mid L \text{ eldönthető } O(f(n)) \text{ időkorlátos NTG-pel}\}$
- ▶ $P = \bigcup_{k \geq 1} TIME(n^k)$.
- ▶ $NP = \bigcup_{k \geq 1} NTIME(n^k)$.

Példa: Korábbi tételünk szerint $NTIME(f(n)) \subseteq TIME(2^{O(f(n))})$.

Észrevétel: $P \subseteq NP$, mivel a determinisztikus TG-ek tekinthetők a NTG-ek speciális esetének.

Sejtés: $P \neq NP$ (sejtjük, hogy igaz, de bizonyítani nem tudjuk).

A Clay Matematikai Intézet 2000-ben 7 probléma megoldására egyenként 1M\$-t tűzött ki (Milleniumi problémák), ezek egyike a $P \stackrel{?}{=} NP$ probléma.

NP

P -re úgy gondolunk, hogy ez tartalmazza a gyakorlatban is hatékonyan megoldható problémákat. (Nem teljesen igaz.)

NP

P -re úgy gondolunk, hogy ez tartalmazza a gyakorlatban is hatékonyan megoldható problémákat. (Nem teljesen igaz.)

Milyen problémákat tartalmaz NP?

NP

P -re úgy gondolunk, hogy ez tartalmazza a gyakorlatban is hatékonyan megoldható problémákat. (Nem teljesen igaz.)

Milyen problémákat tartalmaz NP?

Egy L NP-beli problémához definíció szerint létezik öt polinom időben eldöntő NTG ami gyakran a következőképpen működik: a probléma minden I bemenetére polinom időben „megsejt” (azaz nemdeterminisztikusan generál) egy T egy bizonyítékot (vagy „tanút”), majd polinom időben leellenőrzi (már determinisztikusan), hogy T alapján $I \in L$ teljesül-e. A NTG definíciója alapján elég ha a számításai közül egy produkál egy ilyen „tanút”.

NP

P -re úgy gondolunk, hogy ez tartalmazza a gyakorlatban is hatékonyan megoldható problémákat. (Nem teljesen igaz.)

Milyen problémákat tartalmaz NP?

Egy L NP-beli problémához definíció szerint létezik öt polinom időben eldöntő NTG ami gyakran a következőképpen működik: a probléma minden I bemenetére polinom időben „megsejt” (azaz nemdeterminisztikusan generál) egy T egy bizonyítékot (vagy „tanút”), majd polinom időben leellenőrzi (már determinisztikusan), hogy T alapján $I \in L$ teljesül-e. A NTG definíciója alapján elég ha a számításai közül egy produkál egy ilyen „tanút”.

Precíz tétellé is tehető, miszerint akkor és csak akkor NP-beli egy eldöntési probléma, ha minden „igen”-inputhoz megadható polinom méretű és polinom időben ellenőrizhető tanú (azaz, ami igazolja, hogy ő valóban „igen”-input).

NP

P -re úgy gondolunk, hogy ez tartalmazza a gyakorlatban is hatékonyan megoldható problémákat. (Nem teljesen igaz.)

Milyen problémákat tartalmaz NP?

Egy L NP-beli problémához definíció szerint létezik öt polinom időben eldöntő NTG ami gyakran a következőképpen működik: a probléma minden I bemenetére polinom időben „megsejt” (azaz nemdeterminisztikusan generál) egy T egy bizonyítékot (vagy „tanút”), majd polinom időben leellenőrzi (már determinisztikusan), hogy T alapján $I \in L$ teljesül-e. A NTG definíciója alapján elég ha a számításai közül egy produkál egy ilyen „tanút”.

Precíz tétellé is tehető, miszerint akkor és csak akkor NP-beli egy eldöntési probléma, ha minden „igen”-inputhoz megadható polinom méretű és polinom időben ellenőrizhető tanú (azaz, ami igazolja, hogy ő valóban „igen”-input).

A következőkben a P és NP bonyolultsági osztályok közötti kapcsolatot vizsgáljuk.

Polinom idejű visszavezetés

Definíció

Az $f : \Sigma^* \rightarrow \Delta^*$ szófüggvény **polinom időben kiszámítható**, ha van olyan polinom időkorlátos Turing gép, amelyik kiszámítja.

Polinom idejű visszavezetés

Definíció

Az $f : \Sigma^* \rightarrow \Delta^*$ szófüggvény **polinom időben kiszámítható**, ha van olyan polinom időkorlátos Turing gép, amelyik kiszámítja.

Definíció

$L_1 \subseteq \Sigma^*$ **polinom időben visszavezethető** $L_2 \subseteq \Delta^*$ -ra, ha van olyan $f : \Sigma^* \rightarrow \Delta^*$ polinom időben kiszámítható szófüggvény, hogy $w \in L_1 \Leftrightarrow f(w) \in L_2$. Jelölés: $L_1 \leq_p L_2$.

Polinom idejű visszavezetés

Definíció

Az $f : \Sigma^* \rightarrow \Delta^*$ szófüggvény **polinom időben kiszámítható**, ha van olyan polinom időkorlátos Turing gép, amelyik kiszámítja.

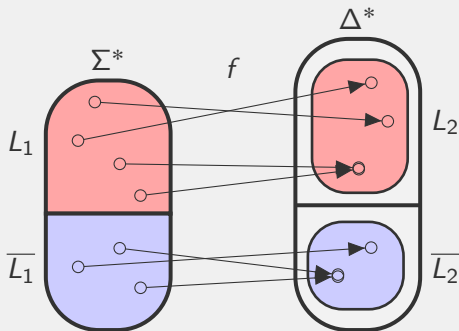
Definíció

$L_1 \subseteq \Sigma^*$ **polinom időben visszavezethető** $L_2 \subseteq \Delta^*$ -ra, ha van olyan $f : \Sigma^* \rightarrow \Delta^*$ polinom időben kiszámítható szófüggvény, hogy $w \in L_1 \Leftrightarrow f(w) \in L_2$. Jelölés: $L_1 \leq_p L_2$.

Megjegyzés: A polinom idejű visszavezetést Richard Karpról elnevezve **Karp-visszavezetésnek** vagy **Karp-redukciónak** is nevezik. Angolul: polynomial-time many-one reduction vagy Karp reduction.

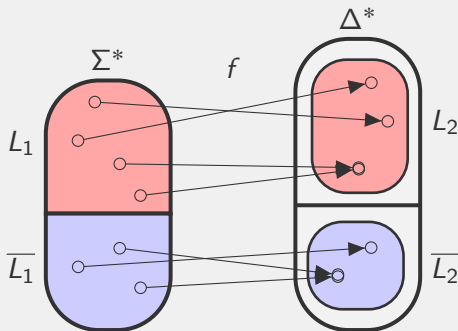
Polinom idejű visszavezetés

$$L_1 \leq_p L_2$$

Polinom idejű visszavezetés

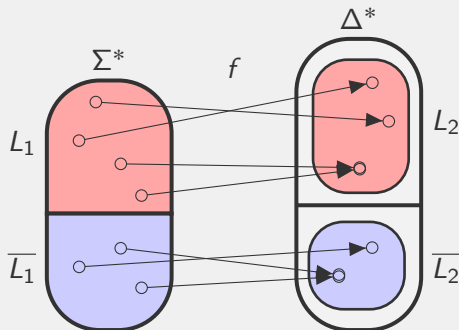
$$L_1 \leq_p L_2$$

f **polinom időben** kiszámítható, az egész Σ^* -on értelmezett,
 $f(L_1) \subseteq L_2$ valamint $f(\overline{L_1}) \subseteq \overline{L_2}$.

Polinom idejű visszavezetés

$$L_1 \leq_p L_2$$

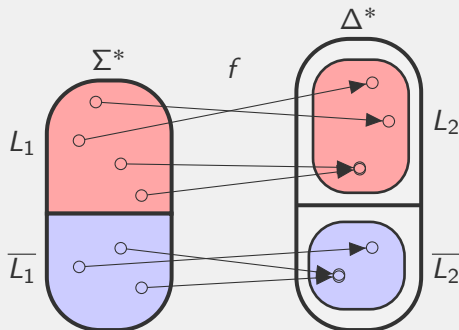

f **polinom időben** kiszámítható, az egész Σ^* -on értelmezett,
 $f(L_1) \subseteq L_2$ valamint $f(\overline{L_1}) \subseteq \overline{L_2}$.

f nem kell hogy injektív legyen és az se, hogy szürjektív.

Polinom idejű visszavezetés

$$L_1 \leq_p L_2$$

f **polinom időben** kiszámítható, az egész Σ^* -on értelmezett,
 $f(L_1) \subseteq L_2$ valamint $f(\overline{L_1}) \subseteq \overline{L_2}$.

f nem kell hogy injektív legyen és az se, hogy szürjektív.

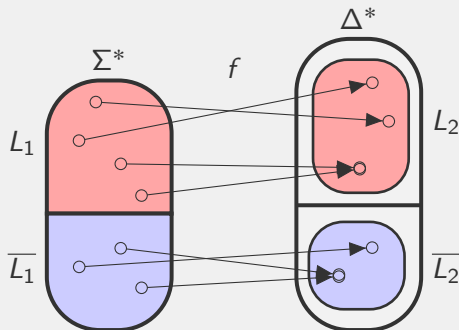
Tétel

- Ha $L_1 \leq_p L_2$ és $L_2 \in P$, akkor $L_1 \in P$.

Polinom idejű visszavezetés

$$L_1 \leq_p L_2$$

f **polinom időben** kiszámítható, az egész Σ^* -on értelmezett,
 $f(L_1) \subseteq L_2$ valamint $f(\overline{L_1}) \subseteq \overline{L_2}$.

f nem kell hogy injektív legyen és az se, hogy szürjektív.

Tétel

- ▶ Ha $L_1 \leq_p L_2$ és $L_2 \in P$, akkor $L_1 \in P$.
- ▶ Ha $L_1 \leq_p L_2$ és $L_2 \in NP$, akkor $L_1 \in NP$.

Polinom idejű visszavezetés

Bizonyítás:

Az első bizonyítjuk, a második analóg.

Polinom idejű visszavezetés

Bizonyítás:

Az elsőt bizonyítjuk, a második analóg.

Legyen $L_2 \in \mathcal{P}$ és tegyük fel, hogy $L_1 \leq_p L_2$.

Polinom idejű visszavezetés

Bizonyítás:

Az elsőt bizonyítjuk, a második analóg.

Legyen $L_2 \in P$ és tegyük fel, hogy $L_1 \leq_p L_2$.

Legyen M_2 az L_2 -t eldöntő, míg M a visszavezetést kiszámító TG.

Polinom idejű visszavezetés

Bizonyítás:

Az első bizonyítjuk, a második analóg.

Legyen $L_2 \in P$ és tegyük fel, hogy $L_1 \leq_p L_2$.

Legyen M_2 az L_2 -t eldöntő, míg M a visszavezetést kiszámító TG.

Feltehetjük, hogy M $p(n)$ és M_2 $p_2(n)$ polinom idejű TG-ek.

Polinom idejű visszavezetés

Bizonyítás:

Az első bizonyítjuk, a második analóg.

Legyen $L_2 \in P$ és tegyük fel, hogy $L_1 \leq_p L_2$.

Legyen M_2 az L_2 -t eldöntő, míg M a visszavezetést kiszámító TG.

Feltehetjük, hogy M $p(n)$ és M_2 $p_2(n)$ polinom idejű TG-ek.

Konstruáljuk meg M_1 -et:

Polinom idejű visszavezetés

Bizonyítás:

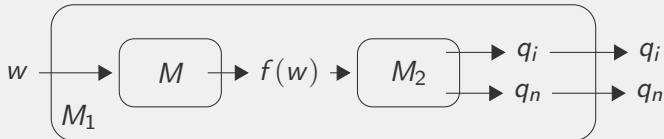
Az első bizonyítjuk, a második analóg.

Legyen $L_2 \in P$ és tegyük fel, hogy $L_1 \leq_p L_2$.

Legyen M_2 az L_2 -t eldöntő, míg M a visszavezetést kiszámító TG.

Feltehetjük, hogy M $p(n)$ és M_2 $p_2(n)$ polinom idejű TG-ek.

Konstruáljuk meg M_1 -et:

Polinom idejű visszavezetés

Bizonyítás:

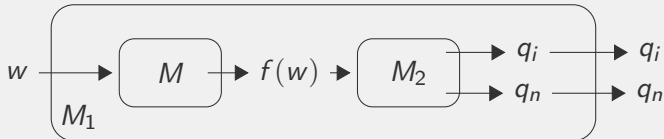
Az első bizonyítjuk, a második analóg.

Legyen $L_2 \in P$ és tegyük fel, hogy $L_1 \leq_p L_2$.

Legyen M_2 az L_2 -t eldöntő, míg M a visszavezetést kiszámító TG.

Feltehetjük, hogy M $p(n)$ és M_2 $p_2(n)$ polinom idejű TG-ek.

Konstruáljuk meg M_1 -et:

- ▶ M_1 eldönti az L_1 nyelvet.

Polinom idejű visszavezetés

Bizonyítás:

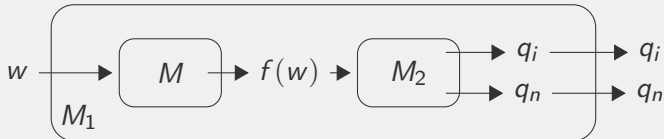
Az első bizonyítjuk, a második analóg.

Legyen $L_2 \in P$ és tegyük fel, hogy $L_1 \leq_p L_2$.

Legyen M_2 az L_2 -t eldöntő, míg M a visszavezetést kiszámító TG.

Feltehetjük, hogy M $p(n)$ és M_2 $p_2(n)$ polinom idejű TG-ek.

Konstruáljuk meg M_1 -et:

- ▶ M_1 eldönti az L_1 nyelvet.
- ▶ ha w n hosszú, akkor $f(w)$ legfeljebb $n + p(n)$ hosszú lehet. (M minden lépése legfeljebb 1-gyel növelheti a hosszt.)

Polinom idejű visszavezetés

Bizonyítás:

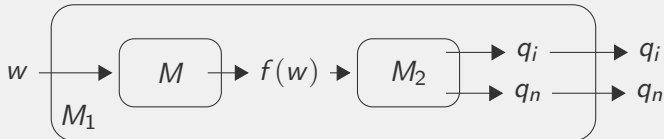
Az első bizonyítjuk, a második analóg.

Legyen $L_2 \in P$ és tegyük fel, hogy $L_1 \leq_p L_2$.

Legyen M_2 az L_2 -t eldöntő, míg M a visszavezetést kiszámító TG.

Feltehetjük, hogy M $p(n)$ és M_2 $p_2(n)$ polinom idejű TG-ek.

Konstruáljuk meg M_1 -et:

- ▶ M_1 eldönti az L_1 nyelvet.
- ▶ ha w n hosszú, akkor $f(w)$ legfeljebb $n + p(n)$ hosszú lehet. (M minden lépése legfeljebb 1-gyel növelheti a hosszt.)
- ▶ M_1 tehát $p_2(n + p(n))$ időkorlátos, ami szintén polinom.

C-teljesség

Intuitíve, ha egy problémára visszavezetünk egy másikat, az azt jelenti, hogy az a probléma legalább olyan nehéz, mint amit visszavezettünk rá. Azaz ebben az értelemben a legnehezebb problémák azok, melyekre minden probléma visszavezethető.

$\mathcal{C}$ -teljesség

Intuitíve, ha egy problémára visszavezetünk egy másikat, az azt jelenti, hogy az a probléma legalább olyan nehéz, mint amit visszavezettünk rá. Azaz ebben az értelemben a legnehezebb problémák azok, melyekre minden probléma visszavezethető.

Definíció

Legyen $\mathcal{C}$ egy bonyolultsági osztály. Egy L nyelv **$\mathcal{C}$ -nehéz** (a polinom idejű visszavezetésre nézve), ha minden $L' \in \mathcal{C}$ esetén $L' \leq_p L$.

$\mathcal{C}$ -teljesség

Intuitíve, ha egy problémára visszavezetünk egy másikat, az azt jelenti, hogy az a probléma legalább olyan nehéz, mint amit visszavezettünk rá. Azaz ebben az értelemben a legnehezebb problémák azok, melyekre minden probléma visszavezethető.

Definíció

Legyen $\mathcal{C}$ egy bonyolultsági osztály. Egy L nyelv $\mathcal{C}$ -nehéz (a polinom idejű visszavezetésre nézve), ha minden $L' \in \mathcal{C}$ esetén $L' \leq_p L$.

Definíció

Legyen $\mathcal{C}$ egy bonyolultsági osztály. Egy L nyelv $\mathcal{C}$ -teljes, ha $L \in \mathcal{C}$ és L $\mathcal{C}$ -nehéz.

C-teljesség

Intuitíve, ha egy problémára visszavezetünk egy másikat, az azt jelenti, hogy az a probléma legalább olyan nehéz, mint amit visszavezettünk rá. Azaz ebben az értelemben a legnehezebb problémák azok, melyekre minden probléma visszavezethető.

Definíció

Legyen $\mathcal{C}$ egy bonyolultsági osztály. Egy L nyelv **C-nehéz** (a polinom idejű visszavezetésre nézve), ha minden $L' \in \mathcal{C}$ esetén $L' \leq_p L$.

Definíció

Legyen $\mathcal{C}$ egy bonyolultsági osztály. Egy L nyelv **C-teljes**, ha $L \in \mathcal{C}$ és L C-nehéz.

Ilyen bonyolultsági osztályok például, P, NP, EXP (exponenciális időben eldönthető problémák osztálya), vagy a későbbiekben tanult tárbonyolultsági osztályok.

NP-teljesség

Ha speciálisan $\mathcal{C} = \text{NP}$:

NP-teljes nyelv

Egy L nyelv **NP-teljes** (a polinom idejű visszavezetésre nézve), ha

- ▶ $L \in \text{NP}$
- ▶ L NP-nehéz, azaz minden $L' \in \text{NP}$ esetén $L' \leq_p L$.

NP-teljesség

Ha speciálisan $\mathcal{C} = \text{NP}$:

NP-teljes nyelv

Egy L nyelv **NP-teljes** (a polinom idejű visszavezetésre nézve), ha

- ▶ $L \in \text{NP}$
- ▶ L NP-nehéz, azaz minden $L' \in \text{NP}$ esetén $L' \leq_p L$.

Megjegyzés: Néha úgy fogalmazunk, hogy az L (eldöntési) **probléma** NP-teljes...

NP-teljesség

Ha speciálisan $\mathcal{C} = \text{NP}$:

NP-teljes nyelv

Egy L nyelv **NP-teljes** (a polinom idejű visszavezetésre nézve), ha

- ▶ $L \in \text{NP}$
- ▶ L NP-nehéz, azaz minden $L' \in \text{NP}$ esetén $L' \leq_p L$.

Megjegyzés: Néha úgy fogalmazunk, hogy az L (eldöntési) **probléma** NP-teljes...

Tétel

Legyen L egy NP-teljes probléma. Ha $L \in P$, akkor $P = \text{NP}$.

NP-teljesség

Ha speciálisan $\mathcal{C} = \text{NP}$:

NP-teljes nyelv

Egy L nyelv **NP-teljes** (a polinom idejű visszavezetésre nézve), ha

- ▶ $L \in \text{NP}$
- ▶ L NP-nehéz, azaz minden $L' \in \text{NP}$ esetén $L' \leq_p L$.

Megjegyzés: Néha úgy fogalmazunk, hogy az L (eldöntési) **probléma** NP-teljes...

Tétel

Legyen L egy NP-teljes probléma. Ha $L \in P$, akkor $P = \text{NP}$.

Bizonyítás: Elég megmutatni, hogy $\text{NP} \subseteq P$.

NP-teljesség

Ha speciálisan $\mathcal{C} = \text{NP}$:

NP-teljes nyelv

Egy L nyelv **NP-teljes** (a polinom idejű visszavezetésre nézve), ha

- ▶ $L \in \text{NP}$
- ▶ L NP-nehéz, azaz minden $L' \in \text{NP}$ esetén $L' \leq_p L$.

Megjegyzés: Néha úgy fogalmazunk, hogy az L (eldöntési) **probléma** NP-teljes...

Tétel

Legyen L egy NP-teljes probléma. Ha $L \in P$, akkor $P = \text{NP}$.

Bizonyítás: Elég megmutatni, hogy $\text{NP} \subseteq P$.

Legyen $L' \in \text{NP}$ egy tetszőleges probléma.

NP-teljesség

Ha speciálisan $\mathcal{C} = \text{NP}$:

NP-teljes nyelv

Egy L nyelv **NP-teljes** (a polinom idejű visszavezetésre nézve), ha

- ▶ $L \in \text{NP}$
- ▶ L NP-nehéz, azaz minden $L' \in \text{NP}$ esetén $L' \leq_p L$.

Megjegyzés: Néha úgy fogalmazunk, hogy az L (eldöntési) **probléma** NP-teljes...

Tétel

Legyen L egy NP-teljes probléma. Ha $L \in P$, akkor $P = \text{NP}$.

Bizonyítás: Elég megmutatni, hogy $\text{NP} \subseteq P$.

Legyen $L' \in \text{NP}$ egy tetszőleges probléma.

Ekkor $L' \leq_p L$, hiszen L NP-teljes.

NP-teljesség

Ha speciálisan $\mathcal{C} = \text{NP}$:

NP-teljes nyelv

Egy L nyelv **NP-teljes** (a polinom idejű visszavezetésre nézve), ha

- ▶ $L \in \text{NP}$
- ▶ L NP-nehéz, azaz minden $L' \in \text{NP}$ esetén $L' \leq_p L$.

Megjegyzés: Néha úgy fogalmazunk, hogy az L (eldöntési) **probléma** NP-teljes...

Tétel

Legyen L egy NP-teljes probléma. Ha $L \in P$, akkor $P = \text{NP}$.

Bizonyítás: Elég megmutatni, hogy $\text{NP} \subseteq P$.

Legyen $L' \in \text{NP}$ egy tetszőleges probléma.

Ekkor $L' \leq_p L$, hiszen L NP-teljes.

Mivel $L \in P$, ezért az előző tétel alapján $L' \in P$.

NP-teljesség

Ha speciálisan $\mathcal{C} = \text{NP}$:

NP-teljes nyelv

Egy L nyelv **NP-teljes** (a polinom idejű visszavezetésre nézve), ha

- ▶ $L \in \text{NP}$
- ▶ L NP-nehéz, azaz minden $L' \in \text{NP}$ esetén $L' \leq_p L$.

Megjegyzés: Néha úgy fogalmazunk, hogy az L (eldöntési) **probléma** NP-teljes...

Tétel

Legyen L egy NP-teljes probléma. Ha $L \in P$, akkor $P = \text{NP}$.

Bizonyítás: Elég megmutatni, hogy $\text{NP} \subseteq P$.

Legyen $L' \in \text{NP}$ egy tetszőleges probléma.

Ekkor $L' \leq_p L$, hiszen L NP-teljes.

Mivel $L \in P$, ezért az előző tétel alapján $L' \in P$.

Ez minden $L' \in \text{NP}$ -re elmondható, ezért $\text{NP} \subseteq P$.

Egy NP-teljes nyelv

Ha $L \leq_p L'$, akkor intuitíve L' legalább olyan nehéz, mint L . Így az NP-teljes problémák (ha vannak) az NP-beli problémák legnehezebbjei.

Egy NP-teljes nyelv

Ha $L \leq_p L'$, akkor intuitíve L' legalább olyan nehéz, mint L . Így az NP-teljes problémák (ha vannak) az NP-beli problémák legnehezebbjei.

Az előző tétel szerint tehát, ha valaki talál egy NP-teljes problémára polinom idejű determinisztikus algoritmust, azzal bizonyítja, hogy $P=NP$.

Egy NP-teljes nyelv

Ha $L \leq_p L'$, akkor intuitíve L' legalább olyan nehéz, mint L . Így az NP-teljes problémák (ha vannak) az NP-beli problémák legnehezebbjei.

Az előző tétel szerint tehát, ha valaki talál egy NP-teljes problémára polinom idejű determinisztikus algoritmust, azzal bizonyítja, hogy $P=NP$.

Ezért nyilván egyetlen NP-teljes problémára sem ismeretes jelenleg polinomiális idejű determinisztikus algoritmus és nem túl valószínű, hogy valaha is fogunk ilyet találni.

Egy NP-teljes nyelv

Ha $L \leq_p L'$, akkor intuitíve L' legalább olyan nehéz, mint L . Így az NP-teljes problémák (ha vannak) az **NP-beli problémák legnehezebbjei**.

Az előző tétel szerint tehát, ha valaki talál egy NP-teljes problémára polinom idejű determinisztikus algoritmust, azzal bizonyítja, hogy $P=NP$.

Ezért nyilván egyetlen NP-teljes problémára sem ismeretes jelenleg polinomiális idejű determinisztikus algoritmus és nem túl valószínű, hogy valaha is fogunk ilyet találni. Így a gyakorlatban az NP-teljes problémákra úgy is tekinthetünk, mint **bár eldönthető, de hatékonyan nem eldönthető** problémákra.

Egy NP-teljes nyelv

Ha $L \leq_p L'$, akkor intuitíve L' legalább olyan nehéz, mint L . Így az NP-teljes problémák (ha vannak) az **NP-beli problémák legnehezebbjei**.

Az előző tétel szerint tehát, ha valaki talál egy NP-teljes problémára polinom idejű determinisztikus algoritmust, azzal bizonyítja, hogy $P=NP$.

Ezért nyilván egyetlen NP-teljes problémára sem ismeretes jelenleg polinomiális idejű determinisztikus algoritmus és nem túl valószínű, hogy valaha is fogunk ilyet találni. Így a gyakorlatban az NP-teljes problémákra úgy is tekinthetünk, mint **bár eldönthető, de hatékonyan nem eldönthető** problémákra.

Definíció

$SAT := \{ \langle \varphi \rangle \mid \varphi \text{ kielégíthető nulladrendű KNF} \}$

Egy NP-teljes nyelv

Ha $L \leq_p L'$, akkor intuitíve L' legalább olyan nehéz, mint L . Így az NP-teljes problémák (ha vannak) az **NP-beli problémák legnehezebbjei**.

Az előző tétel szerint tehát, ha valaki talál egy NP-teljes problémára polinom idejű determinisztikus algoritmust, azzal bizonyítja, hogy $P=NP$.

Ezért nyilván egyetlen NP-teljes problémára sem ismeretes jelenleg polinomiális idejű determinisztikus algoritmus és nem túl valószínű, hogy valaha is fogunk ilyet találni. Így a gyakorlatban az NP-teljes problémákra úgy is tekinthetünk, mint **bár eldönthető, de hatékonyan nem eldönthető** problémákra.

Definíció

$SAT := \{ \langle \varphi \rangle \mid \varphi \text{ kielégíthető nulladrendű KNF} \}$

Cook-Levin tétel

SAT NP-teljes.

A Cook-Levin tétel bizonyítása

Bizonyítás:

- ▶ $\text{SAT} \in \text{NP}$: Adott egy φ input. Egy NTG egy számítási ágán polinom időben előállít egy I interpretációt. Majd szintén polinom időben ellenőrzi, hogy ez kielégíti-e φ -t.

A Cook-Levin tétel bizonyítása

Bizonyítás:

- ▶ $\text{SAT} \in \text{NP}$: Adott egy φ input. Egy NTG egy számítási ágán polinom időben előállít egy I interpretációt. Majd szintén polinom időben ellenőrzi, hogy ez kielégíti-e φ -t.
- ▶ SAT NP-nehéz: ehhez kell, $L \leq_p \text{SAT}$, minden $L \in \text{NP}$ -re.
  - Legyen $M = \langle Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, q_i, q_n \rangle$ egy L -et eldöntő $p(n)$ polinom időkorlátos NTG. (Feltehető, hogy $p(n) \geq n$.)

A Cook-Levin tétel bizonyítása

Bizonyítás:

- ▶ $\text{SAT} \in \text{NP}$: Adott egy φ input. Egy NTG egy számítási ágán polinom időben előállít egy I interpretációt. Majd szintén polinom időben ellenőrzi, hogy ez kielégíti-e φ -t.
- ▶ SAT NP-nehéz: ehhez kell, $L \leq_p \text{SAT}$, minden $L \in \text{NP}$ -re.
  - Legyen $M = \langle Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, q_i, q_n \rangle$ egy L -et eldöntő $p(n)$ polinom időkorlátos NTG. (Feltehető, hogy $p(n) \geq n$.)
  - Legyen továbbá $w = a_1 \cdots a_n \in \Sigma^*$ egy szó.

A Cook-Levin tétel bizonyítása

Bizonyítás:

- ▶ $\text{SAT} \in \text{NP}$: Adott egy φ input. Egy NTG egy számítási ágán polinom időben előállít egy I interpretációt. Majd szintén polinom időben ellenőrzi, hogy ez kielégíti-e φ -t.
- ▶ SAT NP-nehéz: ehhez kell, $L \leq_p \text{SAT}$, minden $L \in \text{NP}$ -re.
  - Legyen $M = \langle Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, q_i, q_n \rangle$ egy L -et eldöntő $p(n)$ polinom időkorlátos NTG. (Feltehető, hogy $p(n) \geq n$.)
  - Legyen továbbá $w = a_1 \cdots a_n \in \Sigma^*$ egy szó.
  - M segítségével megadunk egy polinom időben előállítható φ_w nulladrendű KNF formulát, melyre $w \in L \Leftrightarrow \langle \varphi_w \rangle \in \text{SAT}$.

A Cook-Levin tétel bizonyítása

Bizonyítás:

- ▶ $\text{SAT} \in \text{NP}$: Adott egy φ input. Egy NTG egy számítási ágán polinom időben előállít egy I interpretációt. Majd szintén polinom időben ellenőrzi, hogy ez kielégíti-e φ -t.
- ▶ SAT NP-nehéz: ehhez kell, $L \leq_p \text{SAT}$, minden $L \in \text{NP}$ -re.
  - Legyen $M = \langle Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, q_i, q_n \rangle$ egy L -et eldöntő $p(n)$ polinom időkorlátos NTG. (Feltehető, hogy $p(n) \geq n$.)
  - Legyen továbbá $w = a_1 \cdots a_n \in \Sigma^*$ egy szó.
  - M segítségével megadunk egy polinom időben előállítható φ_w nulladrendű KNF formulát, melyre $w \in L \Leftrightarrow \langle \varphi_w \rangle \in \text{SAT}$.
  - M egy számítása w -n leírható egy T táblázattal, melynek

A Cook-Levin tétel bizonyítása

Bizonyítás:

- ▶ $\text{SAT} \in \text{NP}$: Adott egy φ input. Egy NTG egy számítási ágán polinom időben előállít egy I interpretációt. Majd szintén polinom időben ellenőrzi, hogy ez kielégíti-e φ -t.
- ▶ SAT NP-nehéz: ehhez kell, $L \leq_p \text{SAT}$, minden $L \in \text{NP}$ -re.
  - Legyen $M = \langle Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, q_i, q_n \rangle$ egy L -et eldöntő $p(n)$ polinom időkorlátos NTG. (Feltehető, hogy $p(n) \geq n$.)
  - Legyen továbbá $w = a_1 \cdots a_n \in \Sigma^*$ egy szó.
  - M segítségével megadunk egy polinom időben előállítható φ_w nulladrendű KNF formulát, melyre $w \in L \Leftrightarrow \langle \varphi_w \rangle \in \text{SAT}$.
  - M egy számítása w -n leírható egy T táblázattal, melynek – első sora $\# \sqcup^{p(n)} C_0 \sqcup^{p(n)-n} \#$, ahol $C_0 = q_0 w$ M kezdőkonfigurációja w -n

A Cook-Levin tétel bizonyítása

Bizonyítás:

- ▶ $\text{SAT} \in \text{NP}$: Adott egy φ input. Egy NTG egy számítási ágán polinom időben előállít egy I interpretációt. Majd szintén polinom időben ellenőrzi, hogy ez kielégíti-e φ -t.
- ▶ SAT NP-nehéz: ehhez kell, $L \leq_p \text{SAT}$, minden $L \in \text{NP}$ -re.
  - Legyen $M = \langle Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, q_i, q_n \rangle$ egy L -et eldöntő $p(n)$ polinom időkorlátos NTG. (Feltehető, hogy $p(n) \geq n$.)
  - Legyen továbbá $w = a_1 \cdots a_n \in \Sigma^*$ egy szó.
  - M segítségével megadunk egy polinom időben előállítható φ_w nulladrendű KNF formulát, melyre $w \in L \Leftrightarrow \langle \varphi_w \rangle \in \text{SAT}$.
  - M egy számítása w -n leírható egy T táblázattal, melynek
    - első sora $\# \sqcup^{p(n)} C_0 \sqcup^{p(n)-n} \#$, ahol $C_0 = q_0 w$ M kezdőkonfigurációja w -n
    - T egymást követő két sora M egymást követő két konfigurációja (elegendő $\sqcup$ -el kiegészítve, elején és a végén egy $\#$ -el). Minden sor $2p(n) + 3$ hosszú.

A Cook-Levin tétel bizonyítása

- $p(n) + 1$ sor van. Ha hamarabb jut elfogadó konfigurációba, akkor onnantól kezdve ismételjük meg az elfogadó konfigurációt.

A Cook-Levin tétel bizonyítása

– $p(n) + 1$ sor van. Ha hamarabb jut elfogadó konfigurációba, akkor onnantól kezdve ismételjük meg az elfogadó konfigurációt.

kezdőkonf.

1. konf.

2. konf.

•
•
•

 $p(n)$. konf.

The diagram shows a 10x10 grid. The first and last columns are filled with '#' characters. The second through ninth columns are empty. A vertical column of cells, from row 1 to row 6 in the fifth column, is shaded light gray. Within this shaded area, a sequence of cells is highlighted with orange borders: the cell at (1,5) is labeled q_0 , the cell at (2,6) is labeled a_1 , the cell at (3,7) is labeled $\dots$, and the cell at (4,8) is labeled a_n . The cells at (5,5), (6,6), and (7,7) are also part of the sequence but are not labeled. The cells at (8,5), (9,6), and (10,7) are not part of the sequence.

 $p(n) + 1 \text{ sor}$ $2p(n) + 3$ oszlop

A Cook-Levin tétel bizonyítása

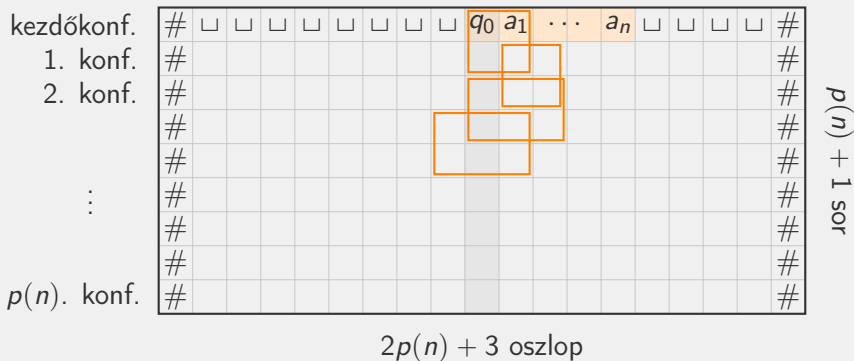
- $p(n) + 1$ sor van. Ha hamarabb jut elfogadó konfigurációba, akkor onnantól kezdve ismételjük meg az elfogadó konfigurációt.

[illegible]

- a konfigurációátmenet definíciója miatt bármely két sor közötti különbség belefér egy 2x3-as "ablakba"

A Cook-Levin tétel bizonyítása

– $p(n) + 1$ sor van. Ha hamarabb jut elfogadó konfigurációba, akkor onnantól kezdve ismétljük meg az elfogadó konfigurációt.

– a konfigurációátmenet definíciója miatt bármely két sor közötti különbség belefér egy 2×3 -as "ablakba"

– T magassága akkora, hogy minden, $\leq p(n)$ lépéses átmenetet tartalmazhasson. A □-ek számát ($\Rightarrow T$ szélességét) pedig úgy, hogy az ablakok biztosan "ne eshessenek le" egyik oldalon se.

A Cook-Levin tétel bizonyítása

- φ_w ítéletváltozói $x_{i,j,s}$ alakúak, melynek jelentése: T i -ik sorának j -ik cellájában az s szimbólum van, ahol $s \in \Delta = Q \cup \Gamma \cup \{\#\}$.

A Cook-Levin tétel bizonyítása

- φ_w ítéleváltozói $x_{i,j,s}$ alakúak, melynek jelentése: T i -ik sorának j -ik cellájában az s szimbólum van, ahol $s \in \Delta = Q \cup \Gamma \cup \{\#\}$.
- φ_w a w bemenetre M minden lehetséges legfeljebb $p(n)$ lépésű működését leírja. Felépítése: $\varphi_w = \varphi_0 \wedge \varphi_{\text{start}} \wedge \varphi_{\text{move}} \wedge \varphi_{\text{accept}}$.

A Cook-Levin tétel bizonyítása

- φ_w ítéletváltozói $x_{i,j,s}$ alakúak, melynek jelentése: T i -ik sorának j -ik cellájában az s szimbólum van, ahol $s \in \Delta = Q \cup \Gamma \cup \{\#\}$.
- φ_w a w bemenetre M minden lehetséges legfeljebb $p(n)$ lépésű működését leírja. Felépítése: $\varphi_w = \varphi_0 \wedge \varphi_{\text{start}} \wedge \varphi_{\text{move}} \wedge \varphi_{\text{accept}}$.
- φ_0 akkor és csak akkor legyen igaz, ha minden cellában pontosan 1 betű van:

$$\varphi_0 := \bigwedge_{\substack{1 \leq i \leq p(n)+1 \\ 1 \leq j \leq 2p(n)+3}} \left(\left(\bigvee_{s \in \Delta} x_{i,j,s} \right) \wedge \bigwedge_{s,t \in \Delta, s \neq t} (\neg x_{i,j,s} \vee \neg x_{i,j,t}) \right)$$

A Cook-Levin tétel bizonyítása

- φ_w ítéleváltozói $x_{i,j,s}$ alakúak, melynek jelentése: T i -ik sorának j -ik cellájában az s szimbólum van, ahol $s \in \Delta = Q \cup \Gamma \cup \{\#\}$.
- φ_w a w bemenetre M minden lehetséges legfeljebb $p(n)$ lépésű működését leírja. Felépítése: $\varphi_w = \varphi_0 \wedge \varphi_{\text{start}} \wedge \varphi_{\text{move}} \wedge \varphi_{\text{accept}}$.
- φ_0 akkor és csak akkor legyen igaz, ha minden cellában pontosan 1 betű van:

$$\varphi_0 := \bigwedge_{\substack{1 \leq i \leq p(n)+1 \\ 1 \leq j \leq 2p(n)+3}} \left(\left(\bigvee_{s \in \Delta} x_{i,j,s} \right) \wedge \bigwedge_{s,t \in \Delta, s \neq t} (\neg x_{i,j,s} \vee \neg x_{i,j,t}) \right)$$

- φ_{start} akkor és csak akkor legyen igaz, ha T első sora a $\sqcup$ -ekkel és $\#$ -ekkel a fent említett módon adott hosszúságúra kiegészített kezdőkonfiguráció.

A Cook-Levin tétel bizonyítása

- φ_w ítéleváltozói $x_{i,j,s}$ alakúak, melynek jelentése: T i -ik sorának j -ik cellájában az s szimbólum van, ahol $s \in \Delta = Q \cup \Gamma \cup \{\#\}$.
- φ_w a w bemenetre M minden lehetséges legfeljebb $p(n)$ lépésű működését leírja. Felépítése: $\varphi_w = \varphi_0 \wedge \varphi_{\text{start}} \wedge \varphi_{\text{move}} \wedge \varphi_{\text{accept}}$.
- φ_0 akkor és csak akkor legyen igaz, ha minden cellában pontosan 1 betű van:

$$\varphi_0 := \bigwedge_{\substack{1 \leq i \leq p(n)+1 \\ 1 \leq j \leq 2p(n)+3}} \left(\left(\bigvee_{s \in \Delta} x_{i,j,s} \right) \wedge \bigwedge_{s,t \in \Delta, s \neq t} (\neg x_{i,j,s} \vee \neg x_{i,j,t}) \right)$$

- φ_{start} akkor és csak akkor legyen igaz, ha T első sora a $\sqcup$ -ekkel és $\#$ -ekkel a fent említett módon adott hosszúságúra kiegészített kezdőkonfiguráció.

$$\varphi_{\text{start}} := x_{1,1,\#} \wedge x_{1,2,\sqcup} \wedge \cdots \wedge x_{1,2p(n)+2,\sqcup} \wedge x_{1,2p(n)+3,\#}$$

A Cook-Levin tétel bizonyítása

- φ_{move} akkor és csak akkor legyen igaz, ha minden ablak legális, azaz δ szerinti átmenetet ír le:

A Cook-Levin tétel bizonyítása

- φ_{move} akkor és csak akkor legyen igaz, ha minden ablak legális, azaz δ szerinti átmenetet ír le:

$$\varphi_{\text{move}} := \bigwedge_{\substack{1 \leq i \leq p(n) \\ 2 \leq j \leq 2p(n)+2}} \psi_{i,j},$$

A Cook-Levin tétel bizonyítása

- φ_{move} akkor és csak akkor legyen igaz, ha minden ablak legális, azaz δ szerinti átmenetet ír le:

$$\varphi_{\text{move}} := \bigwedge_{\substack{1 \leq i \leq p(n) \\ 2 \leq j \leq 2p(n)+2}} \psi_{i,j},$$

ahol $\psi_{i,j} \sim \bigvee_{\substack{(b_1, \dots, b_6) \\ \text{legális ablak}}} x_{i,j-1,b_1} \wedge x_{i,j,b_2} \wedge x_{i,j+1,b_3} \wedge x_{i+1,j-1,b_4} \wedge x_{i+1,j,b_5} \wedge x_{i+1,j+1,b_6}$

b_1	b_2	b_3
b_4	b_5	b_6

A Cook-Levin tétel bizonyítása

- φ_{move} akkor és csak akkor legyen igaz, ha minden ablak legális, azaz δ szerinti átmenetet ír le:

$$\varphi_{\text{move}} := \bigwedge_{\substack{1 \leq i \leq p(n) \\ 2 \leq j \leq 2p(n)+2}} \psi_{i,j},$$

ahol $\psi_{i,j} \sim \bigvee_{\substack{(b_1, \dots, b_6) \\ \text{legális ablak}}} x_{i,j-1,b_1} \wedge x_{i,j,b_2} \wedge x_{i,j+1,b_3} \wedge x_{i+1,j-1,b_4} \wedge x_{i+1,j,b_5} \wedge x_{i+1,j+1,b_6}$

b_1	b_2	b_3
b_4	b_5	b_6

De: $\psi_{i,j}$ sajnos nem KNF alakú!!!

A Cook-Levin tétel bizonyítása

– φ_{move} akkor és csak akkor legyen igaz, ha minden ablak legális, azaz δ szerinti átmenetet ír le:

$$\varphi_{\text{move}} := \bigwedge_{\substack{1 \leq i \leq p(n) \\ 2 \leq j \leq 2p(n)+2}} \psi_{i,j},$$

ahol $\psi_{i,j} \sim \bigvee_{\substack{(b_1, \dots, b_6) \\ \text{legális ablak}}} x_{i,j-1,b_1} \wedge x_{i,j,b_2} \wedge x_{i,j+1,b_3} \wedge x_{i+1,j-1,b_4} \wedge x_{i+1,j,b_5} \wedge x_{i+1,j+1,b_6}$

b_1	b_2	b_3
b_4	b_5	b_6

De: $\psi_{i,j}$ sajnos nem KNF alakú!!! Ezért e helyett:

$$\psi_{i,j} := \bigwedge_{\substack{(b_1, \dots, b_6) \\ \text{illegális ablak}}} \left(\neg x_{i,j-1,b_1} \vee \neg x_{i,j,b_2} \vee \neg x_{i,j+1,b_3} \vee \neg x_{i+1,j-1,b_4} \vee \neg x_{i+1,j,b_5} \vee \neg x_{i+1,j+1,b_6} \right)$$

A Cook-Levin tétel bizonyítása

- végezetül: φ_{accept} akkor és csak akkor legyen igaz, ha az utolsó sorban van q_i :

A Cook-Levin tétel bizonyítása

– végezetül: φ_{accept} akkor és csak akkor legyen igaz, ha az utolsó sorban van q_i :

$$\varphi_{\text{accept}} = \bigvee_{j=2}^{2p(n)+2} x_{p(n)+1,j,q_i}$$

.

A Cook-Levin tétel bizonyítása

– végezetül: φ_{accept} akkor és csak akkor legyen igaz, ha az utolsó sorban van q_i :

$$\varphi_{\text{accept}} = \bigvee_{j=2}^{2p(n)+2} x_{p(n)+1,j,q_i}$$

- $w \in L \Leftrightarrow$ az M NTG-nek van w -t elfogadó számítása $\Leftrightarrow T$ kitölthető úgy, hogy φ_w igaz $\Leftrightarrow \varphi_w$ kielégíthető $\Leftrightarrow \langle \varphi_w \rangle \in \text{SAT}$,

A Cook-Levin tétel bizonyítása

– végezetül: φ_{accept} akkor és csak akkor legyen igaz, ha az utolsó sorban van q_i :

$$\varphi_{\text{accept}} = \bigvee_{j=2}^{2p(n)+2} x_{p(n)+1,j,q_i}$$

- $w \in L \Leftrightarrow$ az M NTG-nek van w -t elfogadó számítása $\Leftrightarrow T$ kitölthető úgy, hogy φ_w igaz $\Leftrightarrow \varphi_w$ kielégíthető $\Leftrightarrow \langle \varphi_w \rangle \in \text{SAT}$,
- hány literált tartalmaz a φ_w formula? Legyen $k = |\Delta|$.

A Cook-Levin tétel bizonyítása

– végezetül: φ_{accept} akkor és csak akkor legyen igaz, ha az utolsó sorban van q_i :

$$\varphi_{\text{accept}} = \bigvee_{j=2}^{2p(n)+2} x_{p(n)+1,j,q_i}$$

- $w \in L \Leftrightarrow$ az M NTG-nek van w -t elfogadó számítása $\Leftrightarrow T$ kitölthető úgy, hogy φ_w igaz $\Leftrightarrow \varphi_w$ kielégíthető $\Leftrightarrow \langle \varphi_w \rangle \in \text{SAT}$,
  - hány literált tartalmaz a φ_w formula? Legyen $k = |\Delta|$.
- $\varphi_0 : (p(n) + 1)(2p(n) + 3)(k + k(k - 1)) = O(p^2(n))$,

A Cook-Levin tétel bizonyítása

– végezetül: φ_{accept} akkor és csak akkor legyen igaz, ha az utolsó sorban van q_i :

$$\varphi_{\text{accept}} = \bigvee_{j=2}^{2p(n)+2} x_{p(n)+1,j,q_i}$$

- $w \in L \Leftrightarrow$ az M NTG-nek van w -t elfogadó számítása $\Leftrightarrow T$ kitölthető úgy, hogy φ_w igaz $\Leftrightarrow \varphi_w$ kielégíthető $\Leftrightarrow \langle \varphi_w \rangle \in \text{SAT}$,
  - hány literált tartalmaz a φ_w formula? Legyen $k = |\Delta|$.
- $\varphi_0 : (p(n) + 1)(2p(n) + 3)(k + k(k - 1)) = O(p^2(n)),$
- $\varphi_{\text{start}} : 2p(n) + 3 = O(p(n)),$

A Cook-Levin tétel bizonyítása

– végezetül: φ_{accept} akkor és csak akkor legyen igaz, ha az utolsó sorban van q_i :

$$\varphi_{\text{accept}} = \bigvee_{j=2}^{2p(n)+2} x_{p(n)+1,j,q_i}$$

- $w \in L \Leftrightarrow$ az M NTG-nek van w -t elfogadó számítása $\Leftrightarrow T$ kitölthető úgy, hogy φ_w igaz $\Leftrightarrow \varphi_w$ kielégíthető $\Leftrightarrow \langle \varphi_w \rangle \in \text{SAT}$,
  - hány literált tartalmaz a φ_w formula? Legyen $k = |\Delta|$.
- φ_0 : $(p(n) + 1)(2p(n) + 3)(k + k(k - 1)) = O(p^2(n))$,
- φ_{start} : $2p(n) + 3 = O(p(n))$,
- φ_{move} : $\leq p(n)(2p(n) + 1)k^6 \cdot 6 = O(p^2(n))$,

A Cook-Levin tétel bizonyítása

– végezetül: φ_{accept} akkor és csak akkor legyen igaz, ha az utolsó sorban van q_i :

$$\varphi_{\text{accept}} = \bigvee_{j=2}^{2p(n)+2} x_{p(n)+1,j,q_i}$$

- $w \in L \Leftrightarrow$ az M NTG-nek van w -t elfogadó számítása $\Leftrightarrow T$ kitölthető úgy, hogy φ_w igaz $\Leftrightarrow \varphi_w$ kielégíthető $\Leftrightarrow \langle \varphi_w \rangle \in \text{SAT}$,
- hány literált tartalmaz a φ_w formula? Legyen $k = |\Delta|$.

$$\varphi_0 : (p(n) + 1)(2p(n) + 3)(k + k(k - 1)) = O(p^2(n)),$$

$$\varphi_{\text{start}} : 2p(n) + 3 = O(p(n)),$$

$$\varphi_{\text{move}} : \leq p(n)(2p(n) + 1)k^6 \cdot 6 = O(p^2(n)),$$

$$\varphi_{\text{accept}} : 2p(n) + 1 = O(p(n)),$$

A Cook-Levin tétel bizonyítása

– végezetül: φ_{accept} akkor és csak akkor legyen igaz, ha az utolsó sorban van q_i :

$$\varphi_{\text{accept}} = \bigvee_{j=2}^{2p(n)+2} x_{p(n)+1,j,q_i}$$

- $w \in L \Leftrightarrow$ az M NTG-nek van w -t elfogadó számítása $\Leftrightarrow T$ kitölthető úgy, hogy φ_w igaz $\Leftrightarrow \varphi_w$ kielégíthető $\Leftrightarrow \langle \varphi_w \rangle \in \text{SAT}$,
- hány literált tartalmaz a φ_w formula? Legyen $k = |\Delta|$.

$$\varphi_0 : (p(n) + 1)(2p(n) + 3)(k + k(k - 1)) = O(p^2(n)),$$

$$\varphi_{\text{start}} : 2p(n) + 3 = O(p(n)),$$

$$\varphi_{\text{move}} : \leq p(n)(2p(n) + 1)k^6 \cdot 6 = O(p^2(n)),$$

$$\varphi_{\text{accept}} : 2p(n) + 1 = O(p(n)),$$

azaz φ_w $O(p^2(n))$ méretű, így polinom időben megkonstruálható

A Cook-Levin tétel bizonyítása

– végezetül: φ_{accept} akkor és csak akkor legyen igaz, ha az utolsó sorban van q_i :

$$\varphi_{\text{accept}} = \bigvee_{j=2}^{2p(n)+2} x_{p(n)+1,j,q_i}$$

• $w \in L \Leftrightarrow$ az M NTG-nek van w -t elfogadó számítása $\Leftrightarrow T$ kitölthető úgy, hogy φ_w igaz $\Leftrightarrow \varphi_w$ kielégíthető $\Leftrightarrow \langle \varphi_w \rangle \in \text{SAT}$,

• hány literált tartalmaz a φ_w formula? Legyen $k = |\Delta|$.

$$\varphi_0 : (p(n) + 1)(2p(n) + 3)(k + k(k - 1)) = O(p^2(n)),$$

$$\varphi_{\text{start}} : 2p(n) + 3 = O(p(n)),$$

$$\varphi_{\text{move}} : \leq p(n)(2p(n) + 1)k^6 \cdot 6 = O(p^2(n)),$$

$$\varphi_{\text{accept}} : 2p(n) + 1 = O(p(n)),$$

azaz φ_w $O(p^2(n))$ méretű, így polinom időben megkonstruálható

• tehát $w \mapsto \langle \varphi_w \rangle$ pol. idejű visszavezetés, így $L \leq_p \text{SAT}$.

A Cook-Levin tétel bizonyítása

– végezetül: φ_{accept} akkor és csak akkor legyen igaz, ha az utolsó sorban van q_i :

$$\varphi_{\text{accept}} = \bigvee_{j=2}^{2p(n)+2} x_{p(n)+1,j,q_i}$$

• $w \in L \Leftrightarrow$ az M NTG-nek van w -t elfogadó számítása $\Leftrightarrow T$ kitölthető úgy, hogy φ_w igaz $\Leftrightarrow \varphi_w$ kielégíthető $\Leftrightarrow \langle \varphi_w \rangle \in \text{SAT}$,

• hány literált tartalmaz a φ_w formula? Legyen $k = |\Delta|$.

$$\varphi_0 : (p(n) + 1)(2p(n) + 3)(k + k(k - 1)) = O(p^2(n)),$$

$$\varphi_{\text{start}} : 2p(n) + 3 = O(p(n)),$$

$$\varphi_{\text{move}} : \leq p(n)(2p(n) + 1)k^6 \cdot 6 = O(p^2(n)),$$

$$\varphi_{\text{accept}} : 2p(n) + 1 = O(p(n)),$$

azaz φ_w $O(p^2(n))$ méretű, így polinom időben megkonstruálható

• tehát $w \mapsto \langle \varphi_w \rangle$ pol. idejű visszavezetés, így $L \leq_p \text{SAT}$.

• Ez tetszőleges $L \in \text{NP}$ nyelvre elmondható.

A Cook-Levin tétel bizonyítása

– végezetül: φ_{accept} akkor és csak akkor legyen igaz, ha az utolsó sorban van q_i :

$$\varphi_{\text{accept}} = \bigvee_{j=2}^{2p(n)+2} x_{p(n)+1,j,q_i}$$

• $w \in L \Leftrightarrow$ az M NTG-nek van w -t elfogadó számítása $\Leftrightarrow T$ kitölthető úgy, hogy φ_w igaz $\Leftrightarrow \varphi_w$ kielégíthető $\Leftrightarrow \langle \varphi_w \rangle \in \text{SAT}$,

• hány literált tartalmaz a φ_w formula? Legyen $k = |\Delta|$.

$$\varphi_0 : (p(n) + 1)(2p(n) + 3)(k + k(k - 1)) = O(p^2(n)),$$

$$\varphi_{\text{start}} : 2p(n) + 3 = O(p(n)),$$

$$\varphi_{\text{move}} : \leq p(n)(2p(n) + 1)k^6 \cdot 6 = O(p^2(n)),$$

$$\varphi_{\text{accept}} : 2p(n) + 1 = O(p(n)),$$

azaz φ_w $O(p^2(n))$ méretű, így polinom időben megkonstruálható

• tehát $w \mapsto \langle \varphi_w \rangle$ pol. idejű visszavezetés, így $L \leq_p \text{SAT}$.

• Ez tetszőleges $L \in \text{NP}$ nyelvre elmondható. Így SAT NP-nehéz.

Mivel NP-beli, ezért NP-teljes is.

Polinom idejű visszavezetés tranzitivitása

Állítás: $L_1 \leq_p L_2, L_2 \leq_p L_3 \Rightarrow L_1 \leq_p L_3$.

Polinom idejű visszavezetés tranzitivitása

Állítás: $L_1 \leq_p L_2, L_2 \leq_p L_3 \Rightarrow L_1 \leq_p L_3$.

Bizonyítás:

Tartozzon az első visszavezetéshez egy f szófüggvény és legyen M_1 egy $p_1(n)$ idejű TG ami ezt kiszámítja. A másodikhoz tartozzon egy g függvény, melyet egy M_2 TG kiszámít $p_2(n)$ időben ($p_1(n)$ és $p_2(n)$ polinomok).

Polinom idejű visszavezetés tranzitivitása

Állítás: $L_1 \leq_p L_2, L_2 \leq_p L_3 \Rightarrow L_1 \leq_p L_3$.

Bizonyítás:

Tartozzon az első visszavezetéshez egy f szófüggvény és legyen M_1 egy $p_1(n)$ idejű TG ami ezt kiszámítja. A másodikhoz tartozzon egy g függvény, melyet egy M_2 TG kiszámít $p_2(n)$ időben ($p_1(n)$ és $p_2(n)$ polinomok).

$w \in L_1 \Leftrightarrow f(w) \in L_2 \Leftrightarrow g(f(w)) \in L_3$, tehát $g \circ f$ visszavezetés.

Polinom idejű visszavezetés tranzitivitása

Állítás: $L_1 \leq_p L_2, L_2 \leq_p L_3 \Rightarrow L_1 \leq_p L_3$.

Bizonyítás:

Tartozzon az első visszavezetéshez egy f szófüggvény és legyen M_1 egy $p_1(n)$ idejű TG ami ezt kiszámítja. A másodikhoz tartozzon egy g függvény, melyet egy M_2 TG kiszámít $p_2(n)$ időben ($p_1(n)$ és $p_2(n)$ polinomok).

$w \in L_1 \Leftrightarrow f(w) \in L_2 \Leftrightarrow g(f(w)) \in L_3$, tehát $g \circ f$ visszavezetés.

$|f(w)| \leq n + p_1(n)$, ha $|w| = n$, ugyanis M_1 legfeljebb $p_1(n)$ darab lépést lesz, lépésenként ≤ 1 -gyel nőhet a hossz.

Polinom idejű visszavezetés tranzitivitása

Állítás: $L_1 \leq_p L_2, L_2 \leq_p L_3 \Rightarrow L_1 \leq_p L_3$.

Bizonyítás:

Tartozzon az első visszavezetéshez egy f szófüggvény és legyen M_1 egy $p_1(n)$ idejű TG ami ezt kiszámítja. A másodikhoz tartozzon egy g függvény, melyet egy M_2 TG kiszámít $p_2(n)$ időben ($p_1(n)$ és $p_2(n)$ polinomok).

$w \in L_1 \Leftrightarrow f(w) \in L_2 \Leftrightarrow g(f(w)) \in L_3$, tehát $g \circ f$ visszavezetés.

$|f(w)| \leq n + p_1(n)$, ha $|w| = n$, ugyanis M_1 legfeljebb $p_1(n)$ darab lépést lesz, lépésenként ≤ 1 -gyel nőhet a hossz.

Így $M_2 \circ M_1$ legfeljebb $h(n) := p_2(n + p_1(n))$ időben kiszámítja az $L_1 \leq L_3$ -t bizonyító $g \circ f$ -et.

Polinom idejű visszavezetés tranzitivitása

Állítás: $L_1 \leq_p L_2, L_2 \leq_p L_3 \Rightarrow L_1 \leq_p L_3$.

Bizonyítás:

Tartozzon az első visszavezetéshez egy f szófüggvény és legyen M_1 egy $p_1(n)$ idejű TG ami ezt kiszámítja. A másodikhoz tartozzon egy g függvény, melyet egy M_2 TG kiszámít $p_2(n)$ időben ($p_1(n)$ és $p_2(n)$ polinomok).

$w \in L_1 \Leftrightarrow f(w) \in L_2 \Leftrightarrow g(f(w)) \in L_3$, tehát $g \circ f$ visszavezetés.

$|f(w)| \leq n + p_1(n)$, ha $|w| = n$, ugyanis M_1 legfeljebb $p_1(n)$ darab lépést lesz, lépésenként ≤ 1 -gyel nőhet a hossz.

Így $M_2 \circ M_1$ legfeljebb $h(n) := p_2(n + p_1(n))$ időben kiszámítja az $L_1 \leq L_3$ -t bizonyító $g \circ f$ -et.

Mivel $h(n)$ polinom, ezért $L_1 \leq_p L_3$. □

További NP-teljes problémák

Az alábbi tétel alapján további nyelvek NP-teljeségének bizonyítására nyílik lehetőség.

További NP-teljes problémák

Az alábbi tétel alapján további nyelvek NP-teljeségének bizonyítására nyílik lehetőség.

Tétel

Ha L NP-teljes, $L \leq_p L'$ és $L' \in \text{NP}$, akkor L' NP-teljes.

További NP-teljes problémák

Az alábbi tétel alapján további nyelvek NP-teljeségének bizonyítására nyílik lehetőség.

Tétel

Ha L NP-teljes, $L \leq_p L'$ és $L' \in \text{NP}$, akkor L' NP-teljes.

Bizonyítás:

Legyen $L'' \in \text{NP}$ tetszőleges. Mivel L NP-teljes, ezért $L'' \leq_p L$. Mivel a feltételek szerint $L \leq_p L'$, ezért a polinom idejű visszavezetések tranzitivitása miatt L' NP-nehéz. Ebből és a 3. feltételből következik az állítás. □

kSAT

Tehát a polinom idejű visszavezetés fogalmának segítségével további NP-beli nyelvek NP-teljesége bizonyítható. Erre nézzünk példákat.

kSAT

Tehát a polinom idejű visszavezetés fogalmának segítségével további NP-beli nyelvek NP-teljesége bizonyítható. Erre nézzünk példákat.

KNF: konjuktív normálformájú nulladrendű formula

kSAT

Tehát a polinom idejű visszavezetés fogalmának segítségével további NP-beli nyelvek NP-teljesége bizonyítható. Erre nézzünk példákat.

KNF: konjuktív normálformájú nulladrendű formula

Volt: $SAT = \{ \langle \varphi \rangle \mid \varphi \text{ kielégíthető KNF} \}$ NP-teljes.

kSAT

Tehát a polinom idejű visszavezetés fogalmának segítségével további NP-beli nyelvek NP-teljesége bizonyítható. Erre nézzünk példákat.

KNF: konjuktív normálformájú nulladrendű formula

Volt: $SAT = \{ \langle \varphi \rangle \mid \varphi \text{ kielégíthető KNF} \}$ NP-teljes.

Definíció

kKNF-nek nevezünk egy olyan KNF-t, ahol minden klóz pontosan k darab páronként különböző alapú literál diszjunkciója.

Példák 4KNF:

$$(\neg x_1 \vee x_3 \vee x_5 \vee \neg x_6) \wedge (\neg x_1 \vee \neg x_3 \vee x_4 \vee \neg x_6) \wedge (x_1 \vee x_2 \vee \neg x_4 \vee \neg x_6).$$

kSAT

Tehát a polinom idejű visszavezetés fogalmának segítségével további NP-beli nyelvek NP-teljesége bizonyítható. Erre nézzünk példákat.

KNF: konjuktív normálformájú nulladrendű formula

Volt: $SAT = \{ \langle \varphi \rangle \mid \varphi \text{ kielégíthető KNF} \}$ NP-teljes.

Definíció

kKNF-nek nevezünk egy olyan KNF-t, ahol minden klóz pontosan k darab páronként különböző alapú literál diszjunkciója.

Példák 4KNF:

$$(\neg x_1 \vee x_3 \vee x_5 \vee \neg x_6) \wedge (\neg x_1 \vee \neg x_3 \vee x_4 \vee \neg x_6) \wedge (x_1 \vee x_2 \vee \neg x_4 \vee \neg x_6).$$

$$2KNF: (\neg x_1 \vee x_3) \wedge (\neg x_1 \vee \neg x_3) \wedge (x_1 \vee x_2) \wedge (\neg x_2 \vee x_3).$$

Definíció:

$$kSAT = \{ \langle \varphi \rangle \mid \varphi \text{ kielégíthető } kKNF \}$$

3SAT NP-teljessége

Tétel

3SAT NP-teljes.

3SAT NP-teljesége

Tétel

3SAT NP-teljes.

Bizonyítás:

- ▶ 3SAT NP-beli. Lásd az érvelést SAT-nál.

3SAT NP-teljesége

Tétel

3SAT NP-teljes.

Bizonyítás:

- ▶ 3SAT NP-beli. Lásd az érvelést SAT-nál.
- ▶ $\text{SAT} \leq_p \text{3SAT}$

Kell $f : \varphi \mapsto \varphi'$, φ KNF, φ' 3KNF, φ' kielégíthető $\Leftrightarrow \varphi$ kielégíthető, f polinom időben kiszámolható.

3SAT NP-teljesége

Tétel

3SAT NP-teljes.

Bizonyítás:

- ▶ 3SAT NP-beli. Lásd az érvelést SAT-nál.
- ▶ $\text{SAT} \leq_p \text{3SAT}$

Kell $f : \varphi \mapsto \varphi'$, φ KNF, φ' 3KNF, φ' kielégíthető $\Leftrightarrow \varphi$ kielégíthető, f polinom időben kiszámolható.

$\varphi \mapsto \varphi'$:

l	$l \vee x \vee y, l \vee x \vee \neg y, l \vee \neg x \vee y, l \vee \neg x \vee \neg y$
$l_1 \vee l_2$	$l_1 \vee l_2 \vee x, l_1 \vee l_2 \vee \neg x$
$l_1 \vee l_2 \vee l_3$	$l_1 \vee l_2 \vee l_3$
$l_1 \vee l_2 \vee l_3 \vee l_4$	$l_1 \vee l_2 \vee x, \neg x \vee l_3 \vee l_4$
$l_1 \vee \dots \vee l_n \ (n \geq 5)$	$l_1 \vee l_2 \vee x_1, \neg x_1 \vee l_3 \vee x_2, \dots, \neg x_{n-3} \vee l_{n-1} \vee l_n$

$x, y, x_1, \dots, x_{n-3}$ új ítéletváltozók.

3SAT NP-teljesége

Tétel

3SAT NP-teljes.

Bizonyítás:

- ▶ 3SAT NP-beli. Lásd az érvelést SAT-nál.
- ▶ $\text{SAT} \leq_p \text{3SAT}$

Kell $f : \varphi \mapsto \varphi'$, φ KNF, φ' 3KNF, φ' kielégíthető $\Leftrightarrow \varphi$ kielégíthető, f polinom időben kiszámolható.

$\varphi \mapsto \varphi'$:

l	$l \vee x \vee y, l \vee x \vee \neg y, l \vee \neg x \vee y, l \vee \neg x \vee \neg y$
$l_1 \vee l_2$	$l_1 \vee l_2 \vee x, l_1 \vee l_2 \vee \neg x$
$l_1 \vee l_2 \vee l_3$	$l_1 \vee l_2 \vee l_3$
$l_1 \vee l_2 \vee l_3 \vee l_4$	$l_1 \vee l_2 \vee x, \neg x \vee l_3 \vee l_4$
$l_1 \vee \dots \vee l_n \ (n \geq 5)$	$l_1 \vee l_2 \vee x_1, \neg x_1 \vee l_3 \vee x_2, \dots, \neg x_{n-3} \vee l_{n-1} \vee l_n$

$x, y, x_1, \dots, x_{n-3}$ új ítéletváltozók.

Minden tagra elvégezzük a fenti helyettesítést. φ' ezek konjunkciója.

3SAT NP-teljessége

ℓ	$\ell \vee x \vee y, \ell \vee x \vee \neg y, \ell \vee \neg x \vee y, \ell \vee \neg x \vee \neg y$
$\ell_1 \vee \ell_2$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \ell_1 \vee \ell_2 \vee \neg x$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3 \vee \ell_4$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \neg x \vee \ell_3 \vee \ell_4$
$\ell_1 \vee \dots \vee \ell_n \ (n \geq 5)$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x_1, \neg x_1 \vee \ell_3 \vee x_2, \dots, \neg x_{n-3} \vee \ell_{n-1} \vee \ell_n$

Belátjuk, hogy ha egy I interpretáció kielégíti φ -t, akkor az új változók megfelelő kiértékelésével megadható egy I' φ' -t kielégítő interpretáció.

3SAT NP-teljesége

ℓ	$\ell \vee x \vee y, \ell \vee x \vee \neg y, \ell \vee \neg x \vee y, \ell \vee \neg x \vee \neg y$
$\ell_1 \vee \ell_2$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \ell_1 \vee \ell_2 \vee \neg x$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3 \vee \ell_4$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \neg x \vee \ell_3 \vee \ell_4$
$\ell_1 \vee \dots \vee \ell_n \ (n \geq 5)$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x_1, \neg x_1 \vee \ell_3 \vee x_2, \dots, \neg x_{n-3} \vee \ell_{n-1} \vee \ell_n$

Belátjuk, hogy ha egy I interpretáció kielégíti φ -t, akkor az új változók megfelelő kiértékelésével megadható egy $I' \varphi'$ -t kielégítő interpretáció.

És fordítva, ha adott egy $I' \varphi'$ -t kielégítő interpretáció, akkor ennek a régi változókra való I megszorítása kielégíti φ -t.

3SAT NP-teljesége

ℓ	$\ell \vee x \vee y, \ell \vee x \vee \neg y, \ell \vee \neg x \vee y, \ell \vee \neg x \vee \neg y$
$\ell_1 \vee \ell_2$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \ell_1 \vee \ell_2 \vee \neg x$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3 \vee \ell_4$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \neg x \vee \ell_3 \vee \ell_4$
$\ell_1 \vee \dots \vee \ell_n \ (n \geq 5)$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x_1, \neg x_1 \vee \ell_3 \vee x_2, \dots, \neg x_{n-3} \vee \ell_{n-1} \vee \ell_n$

Belátjuk, hogy ha egy I interpretáció kielégíti φ -t, akkor az új változók megfelelő kiértékelésével megadható egy I' φ' -t kielégítő interpretáció.

És fordítva, ha adott egy I' φ' -t kielégítő interpretáció, akkor ennek a régi változókra való I megszorítása kielégíti φ -t.

Az állításokat tagonként gondoljuk meg. Tekintsük φ egy n literálból álló tagját.

3SAT NP-teljesége

ℓ	$\ell \vee x \vee y, \ell \vee x \vee \neg y, \ell \vee \neg x \vee y, \ell \vee \neg x \vee \neg y$
$\ell_1 \vee \ell_2$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \ell_1 \vee \ell_2 \vee \neg x$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3 \vee \ell_4$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \neg x \vee \ell_3 \vee \ell_4$
$\ell_1 \vee \dots \vee \ell_n \ (n \geq 5)$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x_1, \neg x_1 \vee \ell_3 \vee x_2, \dots, \neg x_{n-3} \vee \ell_{n-1} \vee \ell_n$

Belátjuk, hogy ha egy I interpretáció kielégíti φ -t, akkor az új változók megfelelő kiértékelésével megadható egy I' φ' -t kielégítő interpretáció.

És fordítva, ha adott egy I' φ' -t kielégítő interpretáció, akkor ennek a régi változókra való I megszorítása kielégíti φ -t.

Az állításokat tagonként gondoljuk meg. Tekintsük φ egy n literálból álló tagját.

$n = 3$: nincs bizonyítani való

3SAT NP-teljesége

ℓ	$\ell \vee x \vee y, \ell \vee x \vee \neg y, \ell \vee \neg x \vee y, \ell \vee \neg x \vee \neg y$
$\ell_1 \vee \ell_2$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \ell_1 \vee \ell_2 \vee \neg x$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3 \vee \ell_4$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \neg x \vee \ell_3 \vee \ell_4$
$\ell_1 \vee \dots \vee \ell_n \ (n \geq 5)$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x_1, \neg x_1 \vee \ell_3 \vee x_2, \dots, \neg x_{n-3} \vee \ell_{n-1} \vee \ell_n$

Belátjuk, hogy ha egy I interpretáció kielégíti φ -t, akkor az új változók megfelelő kiértékelésével megadható egy I' φ' -t kielégítő interpretáció.

És fordítva, ha adott egy I' φ' -t kielégítő interpretáció, akkor ennek a régi változókra való I megszorítása kielégíti φ -t.

Az állításokat tagonként gondoljuk meg. Tekintsük φ egy n literálból álló tagját.

$n = 3$: nincs bizonyítani való

$n = 2$: ($\Rightarrow$): ha legalább az egyik literál igaz, nyilván mindkét jobboldali tag igaz

3SAT NP-teljesége

ℓ	$\ell \vee x \vee y, \ell \vee x \vee \neg y, \ell \vee \neg x \vee y, \ell \vee \neg x \vee \neg y$
$\ell_1 \vee \ell_2$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \ell_1 \vee \ell_2 \vee \neg x$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3 \vee \ell_4$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \neg x \vee \ell_3 \vee \ell_4$
$\ell_1 \vee \dots \vee \ell_n \ (n \geq 5)$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x_1, \neg x_1 \vee \ell_3 \vee x_2, \dots, \neg x_{n-3} \vee \ell_{n-1} \vee \ell_n$

Belátjuk, hogy ha egy I interpretáció kielégíti φ -t, akkor az új változók megfelelő kiértékelésével megadható egy I' φ' -t kielégítő interpretáció.

És fordítva, ha adott egy I' φ' -t kielégítő interpretáció, akkor ennek a régi változókra való I megszorítása kielégíti φ -t.

Az állításokat tagonként gondoljuk meg. Tekintsük φ egy n literálból álló tagját.

$n = 3$: nincs bizonyítani való

$n = 2$: ($\Rightarrow$): ha legalább az egyik literál igaz, nyilván mindkét jobboldali tag igaz ($\Leftarrow$): x és $\neg x$ közül az egyik hamis, így ha mindkét jobboldali tag igaz, akkor ℓ_1 vagy ℓ_2 igaz.

3SAT NP-teljessége

ℓ	$\ell \vee x \vee y, \ell \vee x \vee \neg y, \ell \vee \neg x \vee y, \ell \vee \neg x \vee \neg y$
$\ell_1 \vee \ell_2$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \ell_1 \vee \ell_2 \vee \neg x$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3 \vee \ell_4$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \neg x \vee \ell_3 \vee \ell_4$
$\ell_1 \vee \dots \vee \ell_n \ (n \geq 5)$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x_1, \neg x_1 \vee \ell_3 \vee x_2, \dots, \neg x_{n-3} \vee \ell_{n-1} \vee \ell_n$

3SAT NP-teljessége

ℓ	$\ell \vee x \vee y, \ell \vee x \vee \neg y, \ell \vee \neg x \vee y, \ell \vee \neg x \vee \neg y$
$\ell_1 \vee \ell_2$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \ell_1 \vee \ell_2 \vee \neg x$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3 \vee \ell_4$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \neg x \vee \ell_3 \vee \ell_4$
$\ell_1 \vee \dots \vee \ell_n \ (n \geq 5)$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x_1, \neg x_1 \vee \ell_3 \vee x_2, \dots, \neg x_{n-3} \vee \ell_{n-1} \vee \ell_n$

$n = 1$: ($\Rightarrow$): ha ℓ igaz, nyilván minden jobboldali tag igaz

3SAT NP-teljesége

ℓ	$\ell \vee x \vee y, \ell \vee x \vee \neg y, \ell \vee \neg x \vee y, \ell \vee \neg x \vee \neg y$
$\ell_1 \vee \ell_2$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \ell_1 \vee \ell_2 \vee \neg x$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3 \vee \ell_4$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \neg x \vee \ell_3 \vee \ell_4$
$\ell_1 \vee \dots \vee \ell_n \ (n \geq 5)$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x_1, \neg x_1 \vee \ell_3 \vee x_2, \dots, \neg x_{n-3} \vee \ell_{n-1} \vee \ell_n$

$n = 1$: ($\Rightarrow$): ha ℓ igaz, nyilván minden jobboldali tag igaz ($\Leftarrow$): " $\ell \vee$ " nélkül nem lehet mindegyik egyszerre igaz. Így ha minden jobboldali tag igaz, akkor ℓ igaz.

3SAT NP-teljesége

ℓ	$\ell \vee x \vee y, \ell \vee x \vee \neg y, \ell \vee \neg x \vee y, \ell \vee \neg x \vee \neg y$
$\ell_1 \vee \ell_2$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \ell_1 \vee \ell_2 \vee \neg x$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3 \vee \ell_4$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \neg x \vee \ell_3 \vee \ell_4$
$\ell_1 \vee \dots \vee \ell_n \ (n \geq 5)$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x_1, \neg x_1 \vee \ell_3 \vee x_2, \dots, \neg x_{n-3} \vee \ell_{n-1} \vee \ell_n$

$n = 1$: ($\Rightarrow$): ha ℓ igaz, nyilván minden jobboldali tag igaz ($\Leftarrow$): " $\ell \vee$ " nélkül nem lehet mindegyik egyszerre igaz. Így ha minden jobboldali tag igaz, akkor ℓ igaz.

$n = 4$: ($\Rightarrow$): ha a 4 közül valamelyik literál igaz, akkor igaz az egyik jobboldali tag. x igazságértékét válasszuk úgy, hogy a másik tag is igaz legyen.

3SAT NP-teljesége

ℓ	$\ell \vee x \vee y, \ell \vee x \vee \neg y, \ell \vee \neg x \vee y, \ell \vee \neg x \vee \neg y$
$\ell_1 \vee \ell_2$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \ell_1 \vee \ell_2 \vee \neg x$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3 \vee \ell_4$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \neg x \vee \ell_3 \vee \ell_4$
$\ell_1 \vee \dots \vee \ell_n \ (n \geq 5)$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x_1, \neg x_1 \vee \ell_3 \vee x_2, \dots, \neg x_{n-3} \vee \ell_{n-1} \vee \ell_n$

$n = 1$: ($\Rightarrow$): ha ℓ igaz, nyilván minden jobboldali tag igaz ($\Leftarrow$): " $\ell \vee$ " nélkül nem lehet mindegyik egyszerre igaz. Így ha minden jobboldali tag igaz, akkor ℓ igaz.

$n = 4$: ($\Rightarrow$): ha a 4 közül valamelyik literál igaz, akkor igaz az egyik jobboldali tag. x igazságértékét válasszuk úgy, hogy a másik tag is igaz legyen. ($\Leftarrow$): x és $\neg x$ közül az egyik hamis, így ha mindkét jobboldali tag igaz, akkor $\ell_1, \ell_2, \ell_3, \ell_4$ közül legalább egy igaz.

3SAT NP-teljesége

ℓ	$\ell \vee x \vee y, \ell \vee x \vee \neg y, \ell \vee \neg x \vee y, \ell \vee \neg x \vee \neg y$
$\ell_1 \vee \ell_2$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \ell_1 \vee \ell_2 \vee \neg x$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3 \vee \ell_4$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \neg x \vee \ell_3 \vee \ell_4$
$\ell_1 \vee \dots \vee \ell_n \ (n \geq 5)$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x_1, \neg x_1 \vee \ell_3 \vee x_2, \dots, \neg x_{n-3} \vee \ell_{n-1} \vee \ell_n$

$n = 1$: ($\Rightarrow$): ha ℓ igaz, nyilván minden jobboldali tag igaz ($\Leftarrow$): " $\ell \vee$ " nélkül nem lehet mindegyik egyszerre igaz. Így ha minden jobboldali tag igaz, akkor ℓ igaz.

$n = 4$: ($\Rightarrow$): ha a 4 közül valamelyik literál igaz, akkor igaz az egyik jobboldali tag. x igazságértékét válasszuk úgy, hogy a másik tag is igaz legyen. ($\Leftarrow$): x és $\neg x$ közül az egyik hamis, így ha mindkét jobboldali tag igaz, akkor $\ell_1, \ell_2, \ell_3, \ell_4$ közül legalább egy igaz.

$n \geq 5$: ($\Rightarrow$): Tegyük fel, hogy ℓ_i igaz. Ekkor legyen $x_1, \dots, x_{i-2}$ igaz $x_{i-1}, \dots, x_{n-3}$ hamis. Átgondolható, hogy minden tagban lesz igaz literál.

3SAT NP-teljessége

ℓ	$\ell \vee x \vee y, \ell \vee x \vee \neg y, \ell \vee \neg x \vee y, \ell \vee \neg x \vee \neg y$
$\ell_1 \vee \ell_2$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \ell_1 \vee \ell_2 \vee \neg x$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3 \vee \ell_4$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \neg x \vee \ell_3 \vee \ell_4$
$\ell_1 \vee \dots \vee \ell_n \ (n \geq 5)$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x_1, \neg x_1 \vee \ell_3 \vee x_2, \dots, \neg x_{n-3} \vee \ell_{n-1} \vee \ell_n$

3SAT NP-teljessége

ℓ	$\ell \vee x \vee y, \ell \vee x \vee \neg y, \ell \vee \neg x \vee y, \ell \vee \neg x \vee \neg y$
$\ell_1 \vee \ell_2$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \ell_1 \vee \ell_2 \vee \neg x$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3 \vee \ell_4$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \neg x \vee \ell_3 \vee \ell_4$
$\ell_1 \vee \dots \vee \ell_n \ (n \geq 5)$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x_1, \neg x_1 \vee \ell_3 \vee x_2, \dots, \neg x_{n-3} \vee \ell_{n-1} \vee \ell_n$

$n \geq 5$: ($\Leftarrow$): Tegyük fel, hogy jobboldalon minden tag igaz és indirekt tegyük fel, hogy $\ell_1, \dots, \ell_n$ hamis.

3SAT NP-teljesége

ℓ	$\ell \vee x \vee y, \ell \vee x \vee \neg y, \ell \vee \neg x \vee y, \ell \vee \neg x \vee \neg y$
$\ell_1 \vee \ell_2$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \ell_1 \vee \ell_2 \vee \neg x$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3 \vee \ell_4$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \neg x \vee \ell_3 \vee \ell_4$
$\ell_1 \vee \dots \vee \ell_n \ (n \geq 5)$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x_1, \neg x_1 \vee \ell_3 \vee x_2, \dots, \neg x_{n-3} \vee \ell_{n-1} \vee \ell_n$

$n \geq 5$: ($\Leftarrow$): Tegyük fel, hogy jobboldalon minden tag igaz és indirekt tegyük fel, hogy $\ell_1, \dots, \ell_n$ hamis. Ekkor az új tagokon balról jobbra végighaladva sorra kapjuk, hogy $x_1, \dots, x_{n-3}$ igaz kell legyen, de ekkor az uolsó tag mégiscsak hamis, ellentmondás.

3SAT NP-teljesége

ℓ	$\ell \vee x \vee y, \ell \vee x \vee \neg y, \ell \vee \neg x \vee y, \ell \vee \neg x \vee \neg y$
$\ell_1 \vee \ell_2$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \ell_1 \vee \ell_2 \vee \neg x$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3$
$\ell_1 \vee \ell_2 \vee \ell_3 \vee \ell_4$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x, \neg x \vee \ell_3 \vee \ell_4$
$\ell_1 \vee \dots \vee \ell_n \ (n \geq 5)$	$\ell_1 \vee \ell_2 \vee x_1, \neg x_1 \vee \ell_3 \vee x_2, \dots, \neg x_{n-3} \vee \ell_{n-1} \vee \ell_n$

$n \geq 5$: ($\Leftarrow$): Tegyük fel, hogy jobboldalon minden tag igaz és indirekt tegyük fel, hogy $\ell_1, \dots, \ell_n$ hamis. Ekkor az új tagokon balról jobbra végighaladva sorra kapjuk, hogy $x_1, \dots, x_{n-3}$ igaz kell legyen, de ekkor az utolsó tag mégiscsak hamis, ellentmondás.

Tehát φ kielégíthető $\Leftrightarrow \varphi'$ kielégíthető. φ' φ -ből polinom időben elkészíthető és mérete az eredeti méret polinomja, tehát $\text{SAT} \leq_p 3\text{SAT}$. □

2SAT P-beli

Tétel

2SAT $\in$ P.

2SAT P-beli

Tétel

2SAT $\in$ P.

Bizonyítás Legyen φ egy $x_1, \dots, x_n$ változókat tartalmazó 2KNF formula m klózzal.

2SAT P-beli

Tétel

2SAT $\in$ P.

Bizonyítás Legyen φ egy $x_1, \dots, x_n$ változókat tartalmazó 2KNF formula m klózzal.

Konstruálunk egy G_φ $2n$ csúcsú irányított gráfot. G_φ csúcsai legyenek a $2n$ literál és minden $\ell_i \vee \ell_j$ klóz esetén adjuk hozzá a $(\neg \ell_i, \ell_j)$ és a $(\neg \ell_j, \ell_i)$ irányított éleket a gráf élhalmazához. Ezt az motiválja, hogy $\ell_i \vee \ell_j \sim_0 \neg \ell_i \rightarrow \ell_j \sim_0 \neg \ell_j \rightarrow \ell_i$.

2SAT P-beli

Tétel

2SAT $\in$ P.

Bizonyítás Legyen φ egy $x_1, \dots, x_n$ változókat tartalmazó 2KNF formula m klózzal.

Konstruálunk egy G_φ $2n$ csúcsú irányított gráfot. G_φ csúcsai legyenek a $2n$ literál és minden $\ell_i \vee \ell_j$ klóz esetén adjuk hozzá a $(\neg \ell_i, \ell_j)$ és a $(\neg \ell_j, \ell_i)$ irányított éleket a gráf élhalmazához. Ezt az motiválja, hogy $\ell_i \vee \ell_j \sim_0 \neg \ell_i \rightarrow \ell_j \sim_0 \neg \ell_j \rightarrow \ell_i$.

Be fogjuk látni a következő állítást:

2SAT P-beli

Tétel

2SAT $\in$ P.

Bizonyítás Legyen φ egy $x_1, \dots, x_n$ változókat tartalmazó 2KNF formula m klózzal.

Konstruálunk egy G_φ $2n$ csúcsú irányított gráfot. G_φ csúcsai legyenek a $2n$ literál és minden $\ell_i \vee \ell_j$ klóz esetén adjuk hozzá a $(\neg \ell_i, \ell_j)$ és a $(\neg \ell_j, \ell_i)$ irányított éleket a gráf élhalmazához. Ezt az motiválja, hogy $\ell_i \vee \ell_j \sim_0 \neg \ell_i \rightarrow \ell_j \sim_0 \neg \ell_j \rightarrow \ell_i$.

Be fogjuk látni a következő állítást:

Állítás: φ akkor és csak akkor kielégíthető, ha G_φ egyetlen erősen összefüggő komponense se tartalmaz komplementis literálpárt.

2SAT P-beli

Tétel

2SAT $\in$ P.

Bizonyítás Legyen φ egy $x_1, \dots, x_n$ változókat tartalmazó 2KNF formula m klózzal.

Konstruálunk egy G_φ $2n$ csúcsú irányított gráfot. G_φ csúcsai legyenek a $2n$ literál és minden $\ell_i \vee \ell_j$ klóz esetén adjuk hozzá a $(\neg \ell_i, \ell_j)$ és a $(\neg \ell_j, \ell_i)$ irányított éleket a gráf élhalmazához. Ezt az motiválja, hogy $\ell_i \vee \ell_j \sim_0 \neg \ell_i \rightarrow \ell_j \sim_0 \neg \ell_j \rightarrow \ell_i$.

Be fogjuk látni a következő állítást:

Állítás: φ akkor és csak akkor kielégíthető, ha G_φ egyetlen erősen összefüggő komponense se tartalmaz komplementis literálpárt.

(Emlékeztető: egy irányított gráf erősen összefüggő, ha bármely két csúcsa között van mindkét irányban irányított út. Minden irányított gráf csúcshalmaza erősen összefüggő komponensekre particionálható.)

2SAT P-beli

Az állításból következik a tétel, hiszen ismeretes (lásd pl. Algoritmusok és Adatszerkezetek II.), hogy egy $G = (V, E)$ gráf erősen összefüggő komponensei $O(|V| + |E|)$ időben meghatározhatóak, és most $|V| = 2n, |E| = 2m$, azaz az algoritmus $\max\{n, m\}$ -ben polinomiális.

2SAT P-beli

Az állításból következik a tétel, hiszen ismeretes (lásd pl. Algoritmusok és Adatszerkezetek II.), hogy egy $G = (V, E)$ gráf erősen összefüggő komponensei $O(|V| + |E|)$ időben meghatározhatóak, és most $|V| = 2n, |E| = 2m$, azaz az algoritmus $\max\{n, m\}$ -ben polinomiális.

Az állítás bizonyítása: Vegyük észre, hogy ha egy I interpretáció kielégíti φ -t, akkor ha egy literál igaz I -ben, akkor minden belőle kiinduló él végpontja is igaz. Így az erősen összefüggő komponensek literáljainak ugyanaz az igazságértéke.

2SAT P-beli

Az állításból következik a tétel, hiszen ismeretes (lásd pl. Algoritmusok és Adatszerkezetek II.), hogy egy $G = (V, E)$ gráf erősen összefüggő komponensei $O(|V| + |E|)$ időben meghatározhatóak, és most $|V| = 2n, |E| = 2m$, azaz az algoritmus $\max\{n, m\}$ -ben polinomiális.

Az állítás bizonyítása: Vegyük észre, hogy ha egy I interpretáció kielégíti φ -t, akkor ha egy literál igaz I -ben, akkor minden belőle kiinduló él végpontja is igaz. Így az erősen összefüggő komponensek literáljainak ugyanaz az igazságértéke.

Ebből azonnal következik az állítás egyik iránya, hiszen ha G_φ valamelyik erősen összefüggő komponense tartalmaz komplementis literálpárt, akkor ezen literálpárnak ugyanaz lenne az igazságértéke, ami lehetetlen. Így φ kielégíthetetlen.

2SAT P-beli

Az állítás másik irányához meg kell adnunk egy φ -t kielégítő / interpretációt ha G_φ erősen összefüggő komponensei nem tartalmaznak komplement literálpárt.

2SAT P-beli

Az állítás másik irányához meg kell adnunk egy φ -t kielégítő / interpretációt ha G_φ erősen összefüggő komponensei nem tartalmaznak komplementis literálpárt.

Legyen x_i tetszőleges ítéletváltozó. A feltétel szerint vagy x_i -ből $\neg x_i$ -be vagy $\neg x_i$ -ből x_i -be nincs irányított út.

2SAT P-beli

Az állítás másik irányához meg kell adnunk egy φ -t kielégítő / interpretációt ha G_φ erősen összefüggő komponensei nem tartalmaznak komplement literálpárt.

Legyen x_i tetszőleges ítéletváltozó. A feltétel szerint vagy x_i -ből $\neg x_i$ -be vagy $\neg x_i$ -ből x_i -be nincs irányított út. Ha egyik sincs, akkor adjuk hozzá G_φ -hez az $e = (x_i, \neg x_i)$ élt.

2SAT P-beli

Az állítás másik irányához meg kell adnunk egy φ -t kielégítő / interpretációt ha G_φ erősen összefüggő komponensei nem tartalmaznak komplement literálpárt.

Legyen x_i tetszőleges ítéletváltozó. A feltétel szerint vagy x_i -ből $\neg x_i$ -be vagy $\neg x_i$ -ből x_i -be nincs irányított út. Ha egyik sincs, akkor adjuk hozzá G_φ -hez az $e = (x_i, \neg x_i)$ élt.

Ettől nem sérül a feltétel, hiszen ha ezzel valamely j -re x_j és $\neg x_j$ egy komponensbe kerülne, akkor ide kerülne az e él is és így x_i és $\neg x_i$ is. Azonban ez nem lehet, hiszen nincs $\neg x_i$ -ből x_i -be út.

2SAT P-beli

Az állítás másik irányához meg kell adnunk egy φ -t kielégítő / interpretációt ha G_φ erősen összefüggő komponensei nem tartalmaznak komplement literálpárt.

Legyen x_i tetszőleges ítéletváltozó. A feltétel szerint vagy x_i -ből $\neg x_i$ -be vagy $\neg x_i$ -ből x_i -be nincs irányított út. Ha egyik sincs, akkor adjuk hozzá G_φ -hez az $e = (x_i, \neg x_i)$ élt.

Ettől nem sérül a feltétel, hiszen ha ezzel valamely j -re x_j és $\neg x_j$ egy komponensbe kerülne, akkor ide kerülne az e él is és így x_i és $\neg x_i$ is. Azonban ez nem lehet, hiszen nincs $\neg x_i$ -ből x_i -be út.

Ezt addig folytatjuk, amíg nem lesz G_φ -ben minden komplement literálpár között pontosan az egyik irányba út. Minden i -re

2SAT P-beli

Az állítás másik irányához meg kell adnunk egy φ -t kielégítő I interpretációt ha G_φ erősen összefüggő komponensei nem tartalmaznak komplement literálpárt.

Legyen x_i tetszőleges ítéletváltozó. A feltétel szerint vagy x_i -ből $\neg x_i$ -be vagy $\neg x_i$ -ből x_i -be nincs irányított út. Ha egyik sincs, akkor adjuk hozzá G_φ -hez az $e = (x_i, \neg x_i)$ élt.

Ettől nem sérül a feltétel, hiszen ha ezzel valamely j -re x_j és $\neg x_j$ egy komponensbe kerülne, akkor ide kerülne az e él is és így x_i és $\neg x_i$ is. Azonban ez nem lehet, hiszen nincs $\neg x_i$ -ből x_i -be út.

Ezt addig folytatjuk, amíg nem lesz G_φ -ben minden komplement literálpár között pontosan az egyik irányba út. Minden i -re

$$I(x_i) := \begin{cases} i, & \text{ha } G_\varphi\text{-ben van } \neg x_i\text{-ből } x_i\text{-be irányított út} \\ h & \text{ha } G_\varphi\text{-ben van } x_i\text{-ből } \neg x_i\text{-be irányított út} \end{cases}$$

2SAT P-beli

Az állítás másik irányához meg kell adnunk egy φ -t kielégítő / interpretációt ha G_φ erősen összefüggő komponensei nem tartalmaznak komplementis literálpárt.

Legyen x_i tetszőleges ítéletváltozó. A feltétel szerint vagy x_i -ből $\neg x_i$ -be vagy $\neg x_i$ -ből x_i -be nincs irányított út. Ha egyik sincs, akkor adjuk hozzá G_φ -hez az $e = (x_i, \neg x_i)$ élt.

Ettől nem sérül a feltétel, hiszen ha ezzel valamely j -re x_j és $\neg x_j$ egy komponensbe kerülne, akkor ide kerülne az e él is és így x_i és $\neg x_i$ is. Azonban ez nem lehet, hiszen nincs $\neg x_i$ -ből x_i -be út.

Ezt addig folytatjuk, amíg nem lesz G_φ -ben minden komplementis literálpár között pontosan az egyik irányba út. Minden i -re

$$I(x_i) := \begin{cases} i, & \text{ha } G_\varphi\text{-ben van } \neg x_i\text{-ből } x_i\text{-be irányított út} \\ h & \text{ha } G_\varphi\text{-ben van } x_i\text{-ből } \neg x_i\text{-be irányított út} \end{cases}$$

Így minden hamis literálból van a komplementis párjába irányított út.

2SAT P-beli

Ez az / interpretáció minden klózt igazra értékeli.

2SAT P-beli

Ez az I interpretáció minden klózt igazra értékeli.

Ugyanis indirekt tegyük fel, hogy φ -nek az $\ell_i \vee \ell_j$ klóza I -ben hamis. Ekkor ℓ_i és ℓ_j is hamis.

2SAT P-beli

Ez az I interpretáció minden klózt igazra értékeli.

Ugyanis indirekt tegyük fel, hogy φ -nek az $\ell_i \vee \ell_j$ klóza I -ben hamis. Ekkor ℓ_i és ℓ_j is hamis. Tehát az I definíciója utáni észrevétel miatt

(1) van irányított út ℓ_i -ből $\neg \ell_i$ -be és ℓ_j -ből $\neg \ell_j$ -be.

2SAT P-beli

Ez az I interpretáció minden klózt igazra értékeli.

Ugyanis indirekt tegyük fel, hogy φ -nek az $\ell_i \vee \ell_j$ klóza I -ben hamis. Ekkor ℓ_i és ℓ_j is hamis. Tehát az I definíciója utáni észrevétel miatt

(1) van irányított út ℓ_i -ből $\neg \ell_i$ -be és ℓ_j -ből $\neg \ell_j$ -be.

Másrészt G_φ definíciója miatt

(2) $(\neg \ell_i, \ell_j)$ és $(\neg \ell_j, \ell_i)$ éle G_φ -nek.

2SAT P-beli

Ez az I interpretáció minden klózt igazra értékeli.

Ugyanis indirekt tegyük fel, hogy φ -nek az $\ell_i \vee \ell_j$ klóza I -ben hamis. Ekkor ℓ_i és ℓ_j is hamis. Tehát az I definíciója utáni észrevétel miatt

(1) van irányított út ℓ_i -ből $\neg \ell_i$ -be és ℓ_j -ből $\neg \ell_j$ -be.

Másrészt G_φ definíciója miatt

(2) $(\neg \ell_i, \ell_j)$ és $(\neg \ell_j, \ell_i)$ éle G_φ -nek.

(1)-ből és (2)-ből következik, hogy ℓ_i és $\neg \ell_i$ G_φ -nek ugyanabban az erősen összefüggő komponensében van, ami feltételünk szerint nem lehet.

2SAT P-beli

Ez az I interpretáció minden klózt igazra értékeli.

Ugyanis indirekt tegyük fel, hogy φ -nek az $\ell_i \vee \ell_j$ klóza I -ben hamis. Ekkor ℓ_i és ℓ_j is hamis. Tehát az I definíciója utáni észrevétel miatt

(1) van irányított út ℓ_i -ből $\neg\ell_i$ -be és ℓ_j -ből $\neg\ell_j$ -be.

Másrészt G_φ definíciója miatt

(2) $(\neg\ell_i, \ell_j)$ és $(\neg\ell_j, \ell_i)$ éle G_φ -nek.

(1)-ből és (2)-ből következik, hogy ℓ_i és $\neg\ell_i$ G_φ -nek ugyanabban az erősen összefüggő komponensében van, ami feltételünk szerint nem lehet.

Ezzel az állítás és így a tétel bizonyítását is befejeztük.

HORNSAT P-beli

Definíció

Horn formula: olyan KNF, amelynek minden tagja legfeljebb egy pozitív (azaz negálatlan) literált tartalmaz.

HORNSAT P-beli

Definíció

Horn formula: olyan KNF, amelynek minden tagja legfeljebb egy pozitív (azaz negátlan) literált tartalmaz.

Példa: $(\neg x_1 \vee x_3) \wedge (\neg x_1 \vee \neg x_3 \vee x_4 \vee \neg x_6) \wedge (\neg x_2 \vee \neg x_4 \vee \neg x_6)$

Definíció

$\text{HORNSAT} = \{ \langle \varphi \rangle \mid \varphi \text{ kielégíthető Horn formula} \}$

HORNSAT P-beli

Tétel

HORNSAT $\in$ P.

HORNSAT P-beli

Tétel

HORNSAT $\in$ P.

Bizonyítás: Legyen φ egy $x_1, \dots, x_n$ változókot tartalmazó Horn formula m klózzal.

HORNSAT P-beli

Tétel

HORNSAT $\in$ P.

Bizonyítás: Legyen φ egy $x_1, \dots, x_n$ változókat tartalmazó Horn formula m klózzal. Feltehető, hogy az egyes klózokban szereplő változók páronként különbözőek.

HORNSAT P-beli

Tétel

HORNSAT $\in$ P.

Bizonyítás: Legyen φ egy $x_1, \dots, x_n$ változókat tartalmazó Horn formula m klózzal. Feltehető, hogy az egyes klózokban szereplő változók páronként különbözőek. 3 fajta klóz fordulhat elő:

1. x_k ($1 \leq k \leq n$),

HORNSAT P-beli

Tétel

HORNSAT $\in$ P.

Bizonyítás: Legyen φ egy $x_1, \dots, x_n$ változókat tartalmazó Horn formula m klózzal. Feltehető, hogy az egyes klózokban szereplő változók páronként különbözőek. 3 fajta klóz fordulhat elő:

1. x_k ($1 \leq k \leq n$),
2. $x_k \vee \neg x_{i_1} \vee \dots \vee \neg x_{i_j}$ ($j \geq 1, 1 \leq k, i_1, \dots, i_j \leq n$),

HORNSAT P-beli

Tétel

HORNSAT $\in$ P.

Bizonyítás: Legyen φ egy $x_1, \dots, x_n$ változót tartalmazó Horn formula m klózzal. Feltehető, hogy az egyes klózokban szereplő változók páronként különbözőek. 3 fajta klóz fordulhat elő:

1. x_k ($1 \leq k \leq n$),
2. $x_k \vee \neg x_{i_1} \vee \dots \vee \neg x_{i_j}$ ($j \geq 1, 1 \leq k, i_1, \dots, i_j \leq n$),
3. $\neg x_{i_1} \vee \dots \vee \neg x_{i_j}$ ($j \geq 1, 1 \leq i_1, \dots, i_j \leq n$).

HORNSAT P-beli

Tétel

HORNSAT $\in$ P.

Bizonyítás: Legyen φ egy $x_1, \dots, x_n$ változót tartalmazó Horn formula m klózzal. Feltehető, hogy az egyes klózokban szereplő változók páronként különbözőek. 3 fajta klóz fordulhat elő:

1. x_k ($1 \leq k \leq n$),
2. $x_k \vee \neg x_{i_1} \vee \dots \vee \neg x_{i_j}$ ($j \geq 1, 1 \leq k, i_1, \dots, i_j \leq n$),
3. $\neg x_{i_1} \vee \dots \vee \neg x_{i_j}$ ($j \geq 1, 1 \leq i_1, \dots, i_j \leq n$).

Definiálja az $I_{\min}$ interpretációt a következő algoritmus:

HORNSAT P-beli

Tétel

HORNSAT $\in$ P.

Bizonyítás: Legyen φ egy $x_1, \dots, x_n$ változókat tartalmazó Horn formula m klózzal. Feltehető, hogy az egyes klózokban szereplő változók páronként különbözőek. 3 fajta klóz fordulhat elő:

1. x_k ($1 \leq k \leq n$),
2. $x_k \vee \neg x_{i_1} \vee \dots \vee \neg x_{i_j}$ ($j \geq 1, 1 \leq k, i_1, \dots, i_j \leq n$),
3. $\neg x_{i_1} \vee \dots \vee \neg x_{i_j}$ ($j \geq 1, 1 \leq i_1, \dots, i_j \leq n$).

Definiálja az $I_{\min}$ interpretációt a következő algoritmus:

- ▶ Kezdetben legyen minden ítéletváltozó hamisra értékelve.

HORNSAT P-beli

Tétel

HORNSAT $\in$ P.

Bizonyítás: Legyen φ egy $x_1, \dots, x_n$ változókat tartalmazó Horn formula m klózzal. Feltehető, hogy az egyes klózokban szereplő változók páronként különbözőek. 3 fajta klóz fordulhat elő:

1. x_k ($1 \leq k \leq n$),
2. $x_k \vee \neg x_{i_1} \vee \dots \vee \neg x_{i_j}$ ($j \geq 1, 1 \leq k, i_1, \dots, i_j \leq n$),
3. $\neg x_{i_1} \vee \dots \vee \neg x_{i_j}$ ($j \geq 1, 1 \leq i_1, \dots, i_j \leq n$).

Definiálja az $I_{\min}$ interpretációt a következő algoritmus:

- ▶ Kezdetben legyen minden ítéletváltozó hamisra értékelve.
- ▶ Az 1. típusú klózokban szereplő változókat állítsuk át igazra.

HORNSAT P-beli

Tétel

HORNSAT $\in$ P.

Bizonyítás: Legyen φ egy $x_1, \dots, x_n$ változókat tartalmazó Horn formula m klózzal. Feltehető, hogy az egyes klózokban szereplő változók páronként különbözőek. 3 fajta klóz fordulhat elő:

1. x_k ($1 \leq k \leq n$),
2. $x_k \vee \neg x_{i_1} \vee \dots \vee \neg x_{i_j}$ ($j \geq 1, 1 \leq k, i_1, \dots, i_j \leq n$),
3. $\neg x_{i_1} \vee \dots \vee \neg x_{i_j}$ ($j \geq 1, 1 \leq i_1, \dots, i_j \leq n$).

Definiálja az $I_{\min}$ interpretációt a következő algoritmus:

- ▶ Kezdetben legyen minden ítéletváltozó hamisra értékelve.
- ▶ Az 1. típusú klózokban szereplő változókat állítsuk át igazra.
- ▶ Amíg van olyan 2. típusú, $x_k \vee \neg x_{i_1} \vee \dots \vee \neg x_{i_j}$ klóz, amelyre $I_{\min}(x_k) = \text{h}$ és minden $\ell \in \{i_1, \dots, i_j\}$ esetén $I_{\min}(x_\ell) = \text{i}$ addig csináljuk a következőt. Billentsük át x_k igazságértékét hamisról igazra.

HORNSAT P-beli

Állítás: φ kielégíthető $\Leftrightarrow I_{\min} \models_0 \varphi$.

HORNSAT P-beli

Állítás: φ kielégíthető $\Leftrightarrow I_{\min} \models_0 \varphi$.

Teljes indukcióval könnyen látható ugyanis, hogy a fenti algoritmus minden iterációja után az aktuálisan igaz változókat minden változókiértékelésnek igazra kell értékelnie.

HORNSAT P-beli

Állítás: φ kielégíthető $\Leftrightarrow I_{\min} \models_0 \varphi$.

Teljes indukcióval könnyen látható ugyanis, hogy a fenti algoritmus minden iterációja után az aktuálisan igaz változókat minden változókiértékelésnek igazra kell értékelnie. Így minden φ -t kielégíthető interpretációnak igazra kell értékelnie minden egyes $I_{\min}$ által igazra értékelt változót.

HORNSAT P-beli

Állítás: φ kielégíthető $\Leftrightarrow I_{\min} \models_0 \varphi$.

Teljes indukcióval könnyen látható ugyanis, hogy a fenti algoritmus minden iterációja után az aktuálisan igaz változókat minden változókiértékelésnek igazra kell értékelnie. Így minden φ -t kielégíthető interpretációnak igazra kell értékelnie minden egyes $I_{\min}$ által igazra értékelt változót.

Tehát $I_{\min}$ az az interpretáció, amely a lehető legkevesebb 3. típusú klózt értékeli hamisra.

HORNSAT P-beli

Állítás: φ kielégíthető $\Leftrightarrow I_{\min} \models_0 \varphi$.

Teljes indukcióval könnyen látható ugyanis, hogy a fenti algoritmus minden iterációja után az aktuálisan igaz változókat minden változókiértékelésnek igazra kell értékelnie. Így minden φ -t kielégíthető interpretációnak igazra kell értékelnie minden egyes $I_{\min}$ által igazra értékelt változót.

Tehát $I_{\min}$ az az interpretáció, amely a lehető legkevesebb 3. típusú klózt értékeli hamisra.

Ha N a formula hossza, akkor $I_{\min} O(mN) = O(N^2)$ időben kiszámítható, majd $O(N)$ időben ellenőrizhető, hogy minden klózt kielégít-e. □